

**Vapaaehtoisina työskentelevien aluetoimijoiden tyytyväisyys
Suomen Ratsastajainliitto ry:ssä**

Heli Ritola

Liiketalouden koulutusohjelma

Tekijä Heli Ritola	Aloitusvuosi 2008
Opinnäytetyön nimi Vapaaehtoisina työskentelevien aluetoimijoiden tyytyväisyys Suomen Ratsastajainliitto ry:ssä	Sivu- ja liitesivumäärä 43 + 9
Ohjaaja Helena Lankinen	
Tämä opinnäytetyö on tehty Suomen Ratsastajainliitto ry:n toimeksiantona ja sen tavoitteena oli selvittää vapaaehtoisina työskentelevien aluetoimijoiden tyytyväisyyttä aluetoimintaan sekä heidän ja Ratsastajainliiton välisen yhteistyön sujuvuutta. Tutkimuksen tarkoituksena oli auttaa kehittämään Ratsastajainliiton ja alueiden välistä toimintaa sekä hyvää hallintotapaa selvittämällä muun muassa aluetoimijoiden tyytyväisyyttä toiminnan lisäksi tiedon saantiin ja sen riittävyyteen. Tarkoituksena oli myös saada selville minkälaista tukea tai neuvontaa aluetoimijat kaipaisivat tässä vapaaehtoisuudessaan toimimiseen ja toisaalta myös jaksamiseen. Tutkimus sisältää sekä teoriaosuuden että empiirisen osuuden. Teoriaosuudessa käsitellään motivaatiota ja sitoutumista tarkasteltuna vapaaehtoistyöntekijöiden näkökulmasta. Empiirisessä osuudessa kerrotaan, miten ja minkälaisena vapaaehtoistyöntekijät kokevat toimintansa ja yhteistyönsä Ratsastajainliiton kanssa. Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena internetissä olevalla kyselylomakkeella. Kyselyyn kutsuttiin osallistumaan kaikki 118 Ratsastajainliiton aluejaostojen hallitusten jäsentä sekä aluehallitusten ulkopuolista vastuuhenkilöä. Kyselyyn vastasi 64 aluetoimijaa, joten kyselyn vastausprosentiksi saatiin 54,2 %. Tutkimuksen kohteena olevat aluetoimijat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä vapaaehtoistyöhönsä. Kuitenkin he kaipasivat lisää koulutusta tehtäviinsä ja erityisesti perehdytystä uusille toimijoille. Tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että koulutuksen ja viestinnän lisäksi aluetoimijat voisivat hyötyä yhteistyöstä muiden alueiden toimijoiden kanssa. Lisää yhteistyötä kaivattiin myös seurojen, alueiden ja Ratsastajainliiton kesken sekä aluetoiminnan suunnittelussa että muissa aluetoiminnan osa-alueissa.	
Asiasanat Motivaatio, työmotivaatio, sitoutuminen, vapaaehtoistyö	

Degree Programme in Business

Author Heli Ritola	Year of entry 2008
The title of thesis Satisfaction of regional volunteers of Suomen Ratsastajainliitto ry	Number of pages and appendices 43 + 9
Supervisor Helena Lankinen	
The objective of the thesis was to find out how satisfied regional volunteers were with their work and with the cooperation with Suomen Ratsastajainliitto ry (The Equestrian Federation of Finland). The purpose was to help to improve the cooperation by finding out how satisfied the volunteers were not only with the work itself but also with information they received for their work. Another intention was to find out what kind of support or guidance they needed. The theoretical framework was based on literature about job motivation and commitment. The study was executed in the form of electronic questionnaire. An internet link for the questionnaire was sent to all 118 people who work either as members of the boards of the regional sections or in other responsible positions in the regional sections. The analytical approach methodology was quantitative. The questionnaire was answered by 64 volunteers, which means that the response rate was 54.2 %. The findings showed that the volunteers were as a rule satisfied with their work. However, they wanted more training for their work and especially a better introduction for new workers. The results also indicated that the volunteers could profit from cooperation with other regions' volunteers. More cooperation was wanted also with clubs, regions and the case company when planning, for example, regional operation.	
Key words Motivation, job motivation, commitment, voluntary work	

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Motivaatio ja sitoutuminen	3
2.1 Motivaation syntyminen	3
2.2 Motivaation ylläpito ja parantaminen	4
2.3 Sitoutuminen.....	6
3 Suomen Ratsastajainliitto ry.....	7
3.1 Organisaatio ja tehtävät	7
3.2 Aluetoiminta.....	8
4 Suomen Ratsastajainliitto ry:n kysely aluejaostoille	9
4.1 Kyselyn toteutus	9
4.2 Tulokset	11
4.2.1 Perustiedot.....	11
4.2.2 Liiton ja alueen toiminta	14
4.2.3 Toimiminen alueella	26
4.2.4 Alueen hallitustyöskentely	31
5 Pohdinta	36
5.1 Yhteenveto tuloksista.....	36
5.1.1 Minkälaisena aluetoimijat kokevat tehtävänsä?.....	37
5.1.2 Mitkä asiat ovat tärkeitä aluetoimijoille?	38
5.1.3 Miten Ratsastajainliiton tulisi tukea aluetoimijoita?	38
5.1.4 Miten Ratsastajainliiton ja aluetoimijoiden välinen yhteistyö sujuu?	39
5.1.5 Miten aluetoimijat jaksavat tässä toimessa?.....	40
5.2 Oppiminen opinnäytetyöprosessin aikana	42
Lähteet	43
Liitteet.....	44
Liite 1. Saatekirje Suomen Ratsastajainliitto ry:n kyselyyn.....	44
Liite 2. Suomen Ratsastajainliitto ry:n kysely aluejaostoille	45

1 Johdanto

Tämä tutkimus on tehty Suomen Ratsastajainliitto ry:lle heidän vapaaehtoisuuden teemavuotensa kunniaksi. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää vapaaehtoisina työskentelevien aluetoimijoiden tyytyväisyyttä aluetoimintaan sekä heidän ja Ratsastajainliiton välisen yhteistyön sujuvuutta. Työn tarkoituksena oli auttaa kehittämään Ratsastajainliiton ja alueiden välistä toimintaa sekä hyvää hallintotapaa selvittämällä muun muassa aluetoimijoiden tyytyväisyyttä toiminnan lisäksi tiedon saantiin ja sen riittävyyteen. Tarkoituksena oli myös saada selville minkälaista tukea tai neuvontaa aluetoimijat kaipaisivat tässä vapaaehtoistyössään toimimiseen ja toisaalta myös jaksamiseen.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena internetissä olevalla kyselylomakkeella. Kyselyyn kutsuttiin osallistumaan kaikki 118 Ratsastajainliiton aluejaostojen hallitusten jäsentä sekä aluehallitusten ulkopuolista vastuuhenkilöä. Yhteisesti heistä kaikista käytetään nimitystä aluetoimijat. Kyselyyn vastasi 64 aluetoimijaa, joten kyselyn vastausprosentiksi saatiin 54,2 %.

Tutkimusongelmana oli, että miten vapaaehtoisina työskentelevät aluetoimijat suhtautuvat tehtävänsä ja miten heidän ja Ratsastajainliiton välistä yhteistyötä voisi kehittää. Tämän pääkysymyksen ratkaisemiseksi tarvittiin vastaukset viidestä alaongelmasta:

1. Minkälaisena aluetoimijat kokevat tehtävänsä?
2. Mitkä asiat ovat tärkeitä aluetoimijoille?
3. Miten Ratsastajainliiton tulisi tukea aluetoimijoita?
4. Miten Ratsastajainliiton ja aluetoimijoiden välinen yhteistyö sujuu?
5. Miten aluetoimijat jaksavat tässä toimessa?

Teoreettiseksi viitekehikseksi valikoitui työntekijöiden motivaatio ja sitoutuminen tarkasteltuna vapaaehtoistyöntekijöiden näkökulmasta, sillä se tukee hyvin tutkimuksen pääkysymystä ja alaongelmia. Vaikka tutkimuksen kohteena ovatkin vapaaehtoistyöntekijät, heidän motivaationsa ja työhön sitoutumisensa taustalla vaikuttavat samat tekijät kuin palkatuilla työntekijöillä. Tutkimusongelman alaongelmien ja teoreettisen viitekehiksen peittomatriisi on esitetty Taulukko 1:ssä.

Taulukko 1. Peittomatriisi

Tutkimusongelma	Viitekehys (luvun nro)	Tulokset (luvun nro)	Lomakkeen kysymykset
Alaongelma 1	2.1 – 2.3	4.2.2 – 4.2.4	11 – 12, 14 – 15, 22 – 23, 29 – 30
Alaongelma 2	2.1 – 2.3	4.2.2	6, 11 – 13
Alaongelma 3	2.2 – 2.3	4.2.2 – 4.2.3	15 – 17, 23
Alaongelma 4	2.2 – 2.3	4.2.2, 4.2.4	18 – 19, 35 – 36
Alaongelma 5	2.2 – 2.3	4.2.2 – 4.2.4	15, 20 – 22, 24 – 25, 29 – 30, 37

Tutkimuksen tulokset esitellään useimmiten muodossa ”prosenttia kaikista vastaajista”. Eri kysymyksiä myös ristiintaulukoitiin keskenään, jotta voitiin tarkastella muuttujien välisiä yhteyksiä. Ristiintaulukointien prosenttimäärät kertovat tuloksen yhden kysymyksen yhdestä vastausvaihtoehdosta.

Opinnäytetyöraportin rakenne on koottu siten, että johdannon jälkeen käsitellään teoreettista viitekehystä. Teoreettisessa viitekehyksessä esitellään sekä motivaation syntymistä että ylläpitoa ja parantamista, sillä motivaatio ei aina pysy samanlaisena tai samantasoisena. Lisäksi teoriassa käsitellään työntekijän sitoutumista asiaan tai tehtävään. Teoreettisen viitekehysten jälkeen esitellään tutkimuksen kohteena oleva yhdistys ja kerrotaan sen aluetoiminnasta. Tutkimukseen tehdyn kyselyn esittelyn ja sen toteutuksen kuvailun jälkeen esitellään tutkimuksen tulokset sanallisesti kuvioita ja taulukoita apuna käyttäen. Tulokset esitellään aihealueittain siinä järjestyksessä, jossa ne olivat kyselylomakkeessakin. Lopun pohdintaosuudessa tuloksia tarkastellaan alaongelmien esittämien kysymysten kautta. Saatekirje kyselyyn ja itse kyselylomake on laitettu raportin loppuun liitteiksi.

2 Motivaatio ja sitoutuminen

Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä tarkastellaan työntekijöiden motivaation syntymistä, ylläpitoa ja parantamista sekä sitoutumista. Vapaaehtoistyöntekijöiden motivaation ja sitoutumisen taustalla ovat samat tekijät kuin palkkaa saavien työntekijöidenkin taustalla. Erona on se, että vapaaehtoisiksi mukaan lähteneillä on jo lähtökohtaisesti hyvä motivaatiotaso. Ongelmaksi jääneekin yhdistyksen kannalta lähinnä hyvän motivaation ja sitoutumisen ylläpito – toki myös parantaminen – jotta vapaaehtoiset olisivat tyytyväisiä toimintaansa ja jaksaisivat olla mukana toiminnassa pidempään. Toki elämäntilanteet voivat aina muuttua, jolloin toiminnasta saatetaan jäädä pois. Toisaalta uusien henkilöiden saaminen mukaan toimintaan pois lähteneen tilalle on helpompaa, kun he näkevät, että sekä pois lähteneet että vielä toiminnassa mukana olevat ovat tyytyväisiä tehtäviinsä.

2.1 Motivaation syntyminen

Motivaatiota ja motivointia miettiessä huomaa, että eri ihmiset motivoituvat erilaisista asioista. Tätä ilmiötä selittää Abraham Maslow'n tarvehierarkia. Tarvehierarkian ensimmäisellä, alimmalla portaalla ovat fysiologiset perustarpeet, kuten ravinto ja vaateus. Kun nämä tarpeet on tyydytetty, tilalle nousevat seuraavan portaalan turvallisuuden tarpeet, joihin kuuluu jatkuvuus työssä, toimeentulossa ja asumisessa. Kun fysiologiset ja turvallisuuden tarpeet on tyydytetty riittävästi, pintaan nousevat yhteenkuuluvuuden tarpeet. Ihmisillä on sosiaalisina olentoina tarve kuulua ja tulla hyväksytyiksi erilaisiin yhteisöihin, joihin kuuluvat sekä perhe, ystävät että muut ryhmät. Neljännelle portaalle nousevat, kun yhteenkuuluvuuden tarpeet alkavat täyttyä. Tällöin ihmiset yleensä haluavat tuntea olevansa enemmän kuin vain osa ryhmää; he haluavat olla tarvittuja ja hyödyllisiä. Tämän portaalan tarpeita kutsutaan arvostuksen tarpeiksi. Viidennellä, ylimmällä portaalla ovat puolestaan itsensä toteuttamisen tarpeet. Nämä tarpeet nousevat tärkeiksi, kun arvostuksen tarpeet alkavat olla riittävän hyvin täytettyjä. Itsensä toteuttamisen tarpeessa yksilö kokee tarvetta maksimoida ja toteuttaa oman potentiaalinsa. Itsensä jatkuva kehittäminen kuuluu myös tähän tarpeeseen. Tämän tarvehierarkian esittämä järjestys ei kuitenkaan aina päde, joten Clayton Alderfer kehitti sitä korjaamaan oman ERG-teoriansa (Existence, Relatedness, Growth eli toimeentulo-, liittymis- ja

kasvutarpeet): portaita saatetaan mennä myös muussa kuin hierarkkisessa järjestyksessä ja yksilö voi olla yhtä aikaa useammalla kuin vain yhdellä portaalla. Näiden lisäksi turhautuminen ja tarpeen täyttämisen estäminen saattaa palauttaa yksilön takaisin alemmalle portaalle. (Hersey, Blanchard & Johnson 1996, 40–43.)

Kontiaisen ja Skytän (2010, 39–41) mukaan motivaatio on sisäinen tunnetila, joka ohjaa ihmisen käyttäytymistä. Kun henkilö on motivoitunut, hän on valmis sitoutumaan aktiiviseen ja oma-aloitteeseen aikaansaamiseen. Voimakkain liikkeelle paneva voima on innostus ja edellytyksenä innostukselle on tehtävän tärkeys, haasteellisuus ja tarpeeksi hyvä onnistumisen todennäköisyys. Innostuksen myötä käyttöön saadaan kyvykkyys ja sen lisäksi itsenäisyys, oma-aloitteisuus, rohkeus ja luovuus. Tällöin henkilö käyttää kykyjään laajasti ja saa aikaiseksi parempia tuloksia.

Motivaatiota kehittävät perustekijät eli motivaation edellytykset ja motivaatiotekijät eli motivaation muodostajat. Perustekijät koostuvat olosuhteista ja siitä, miten henkilö kokee itseänsä kohdeltavan. Jos nämä perustekijät ovat negatiivisia, voivat ne estää innostuksen syntymisen. Kun perustekijät ovat kunnossa, henkilö pääsee neutraaliin nolatasoon, jossa työstä innostumiselle ei ole esteitä tai häiriötekijöitä. Motivaatiotekijät liittyvät puolestaan työn tekemiseen ja siinä onnistumisen seurauksena syntyviin tunteisiin. Innostusta herättävät myös työtä ja sen merkitystä ajateltaessa tulevat tunteet. Näitä ovat työn vastuullisuuden lisäksi työn haasteellisuus, mielekkyys, tärkeys sekä itsenäisyys. Innostukseen liittyy näiden positiivisten tunteiden lisäksi toisinaan myös muun muassa tehtävän työn yhteiskunnallinen merkitys sekä mahdollisuus samaistua johonkin omaa itseä suurempaan. Näiden lisäksi oman roolin ymmärtäminen työn kokonaiskuvassa auttaa työntekijää ajattelemaan työnsä merkitystä kokonaisuudelle. Työntekijöille on tärkeää ymmärtää, mihin kaikkeen heidän tekemänsä työ vaikuttaa ja mitä kautta. Työn mielekkyyden lähtökohtia ovat tällöin työn tarkoitus ja merkitys. (Kontiaisen & Skyttä 2010, 41–43.)

2.2 Motivaation ylläpito ja parantaminen

Motivaatio ei kuitenkaan pysy aina samanlaisena: oma osaaminen, työn vaativuus ja työssäoloaika vaikuttavat kaikki työmotivaation keston. Alussa osaamisen ollessa vielä

pienempi kuin työn vaativuus, motivaatio ei vielä ole huipussaan. Sitten kun osaaminen on työn vaatimustasolla tai vähän yli, innostus ja motivaatio ovat suurimmillaan, koska haastetta on sopivasti ja onnistumisia tulee. Kun työ alkaa olla liian helppoa, innostus ja motivaatio pienenee, jolloin vaarana on työhön kyllästyminen. Tämän vuoksi työnkuvaa pitäisi ajoittain päivittää joko rikastamalla, muuttamalla tai vaihtamalla sitä. (Konttinen & Skyttä 2010, 43.)

Konttisen ja Skyttän (2010, 46) mukaan motivaation tasoon vaikuttavat positiivisesti sekä työnantajan että työtovereiden antama palaute onnistumisesta, onnistumisen tunnustus ja tulosten arvostus. Vapaaehtoistyöhönkin voisi soveltaa Kaplanin ja Nortonin (2009, 180) esittelemää tyypillistä kannustinjärjestelmää, joka koostuu kahdesta osiosta: henkilökohtaisesta osasta ja ryhmäkohtaisesta osasta. Jos järjestelmä palkitsee vain henkilökohtaisesta suorituksesta, kannustaa se henkilöitä selvästi henkilökohtaisen tuloksen parantamiseen. Samalla se kuitenkin pienentää ryhmätyöskentelyä, tiedon ja tietämyksen jakamista sekä ehdotuksia, jotka liittyvät suoraan kyseisen tuloksen parantamiseen.

Positiivisen palautteen lisäksi tarvitaan heti työn alusta lähtien mahdollisuus päästä vaikuttamaan omaan tehtäväänsä. Jos uuden työntekijän parannusehdotukset torjutaan toistuvasti, ei innostus uuteen tehtävään kestä kovin kauaa. (Konttinen & Skyttä 2010, 46.) Näiden lisäksi motivaatiota voidaan parantaa antamalla työntekijöille mahdollisuus kehittää osaamistaan; tässä tapauksessa tietämystään, taitojaan ja arvojaan. Tietämyksessä on kyse asioiden ymmärryksestä, joka saadaan koulutuksen ja kokemuksen kautta. Taidolla tarkoitetaan tässä kykyä tehdä työtään johdonmukaisesti ja tehokkaasti, kun taas arvoilla tarkoitetaan niitä tapoja, käytösmalleja ja motivaatioita, joita henkilö sisällyttää tehtäviinsä. Koulutus- ja kehitysohjelmilla voidaan kasvattaa tietämystä ja taitoja, mutta arvojen juurruttaminen on hankalampaa. Tähän voi käyttää apuna koulutusta ja viestintää. (Kaplan & Norton 2009, 180 – 181.)

Viestintä henkilöstölle on motivaation ja sitoutumisen kannalta hyvin tärkeää ja asian muistamiseksi sekä ymmärtämiseksi tarvitaan useita viestintäkanavia. Kaplanin ja Nortonin mukaan henkilöstölle olisikin viestittävä seitsemän kertaa seitsemällä eri tavalla: käyttöön voi ottaa esimerkiksi puheet, uutiskirjeet, esitteet, henkilöstökokoukset, intranet, koulutusohjelmat ja sähköinen opetusmateriaali. Viestinnän avuksi kannattaa laatia

suunnitelma, jolla varmistetaan, että oikea tieto annetaan oikeaan aikaan, viesti on olennainen kohdeyleisölleen ja vastaanottajat saavat viestin erilaisten viestintäkanavien kautta. (Kaplan & Norton 2009, 171, 173.)

2.3 Sitoutuminen

Sitoutuminen syntyy motivaation tavoin sisäisessä prosessissa. Jotta henkilö voisi sitoutua asiaan tai tehtävään, hänen täytyy ensin hyväksyä asia mielessään. Hyväksymisen edellytyksenä on puolestaan asian ja sen eri elementtien ymmärtäminen, joka tarkoittaa perehtymistä asian taustoihin ja vaihtoehtoihin. Todellista ymmärrystä ei kuitenkaan saada vain informaatiota jakamalla, vaan henkilö kannattaa osallistua asiaan: hänen täytyy päästä kertomaan mielipiteensä ja hänen täytyy saada vaikuttaa lopputulokseen. (Konttinen & Skyttä 2010, 46–48.)

Sitoutuminen etenee yksilöstä sekä pienemmistä osista kohti kokonaisuutta. Ensimmäisenä on näkökulma omiin henkilökohtaisiin hyötyihin. Yksilöstä näkökulma laajenee seuraavaksi omaan tehtävään. Kun henkilö on käsitellyt nämä näkökulmat tyydyttävästi, näkökulma laajenee lähimpään omaa itseä isompaan kokonaisuuteen eli oman ryhmän näkökulmaan. Vasta tämän jälkeen henkilö tarkastelee koko organisaatiota sitoutumisen kannalta. Tällöin henkilö alkaa olla valmis hyväksymään esimerkiksi sen, että yrityksen strategialle on tarpeellista toteuttaa muutoksia. Viimeinen näkökulma laajentaa tarkastelua yritystä suurempiin kokonaisuuksiin, kuten aatemaailmaan ja ideologiaan. Toisinaan tämä viides ja laajin näkökulma toimii myös sitoutumisen käynnistäjänä. (Konttinen & Skyttä 2010, 48–50.)

3 Suomen Ratsastajainliitto ry

Suomen Ratsastajainliitto ry (SRL) on Suomen ratsastusurheilun ja -harrastuksen hallinto- sekä edunvalvontajärjestö. Vuonna 1920 perustetun Ratsastajainliiton tarkoituksena on edistää ratsastusta yleisenä urheilu- ja liikuntakasvatusmuotona. Lisäksi Ratsastajainliiton tehtävänä on järjestää ratsastuskilpailuja, kehittää ratsastuksenopetusta ja -valmennusta Suomessa sekä turvata hevosten hyvinvointi niin kilpaurheilu- kuin harrastetoiminnassakin. (Suomen Ratsastajainliitto a.)

3.1 Organisaatio ja tehtävät

Suomen Ratsastajainliitto on ollut kansainvälisen ratsastajainliiton Fédération Equestre Internationalen (FEI) jäsenenä ja edustajana Suomessa vuodesta 1923 lähtien. Ratsastajainliitto on myös Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n (SLU) sekä Nuori Suomi ry:n jäsen. (Suomen Ratsastajainliitto a.) Ratsastajainliiton omia varsinaisia jäseniä ovat puolestaan paikalliset rekisteröidyt ratsastusseurat. Lisäksi yhteisöjäsenenä on ratsastuskouluja, harrastetalleja ja yksityistalleja sekä muita alan yrityksiä, oppilaitoksia ja yhteisöjä. Yksityishenkilöt kuuluvat Ratsastajainliittoon, kun he liittyvät jonkin jäsenyhdistyksen jäseneksi. (Suomen Ratsastajainliitto b.) Ratsastusta harrastavien suomalaisten kokonaismäärän on arvioitu olevan noin 160000 henkeä ja Ratsastajainliiton jäsenenä mukaan lukien sekä ratsastusseurojen jäsenet että Green Card -jäsenet oli vuoden 2011 lopussa 48837 henkeä (Suomen Ratsastajainliitto c).

Ratsastajainliitto järjestää Suomessa kilpailuja viidellä tasolla, jotka ovat kilpailuharjoitukset, seurakilpailut, aluekilpailut, kansalliset kilpailut ja kansainväliset kilpailut. Kilpailuja järjestetään kaikissa olympialajeissa eli este-, kenttä- ja kouluratsastuksessa sekä paralympialaji vammaisratsastuksessa. Näiden lisäksi ratsastuskilpailuja järjestetään lännen- ja matkaratsastuksessa, valjakkoajossa, vikellyksessä sekä islanninhevosten askellajiratsastuksessa. Vikellystä lukuun ottamatta naiset ja miehet kilpailevat tasavertaisina samoissa ratsastusluokissa. (Suomen Ratsastajainliitto d.)

3.2 Aluetoiminta

Suomen Ratsastajainliitto on jakanut toimintansa kahdeksalle alueelle: Etelä-Suomi, Häme, Itä-Suomi, Kaakkois-Suomi, Keski-Suomi, Lounais-Suomi, Pohjanmaa ja Pohjois-Suomi. Jokaisella alueella on oma aluejaosto, joka hoitaa nimettyjä tehtäviä sekä edustaa Ratsastajainliittoa paikallistasolla; aluejaoston lisäksi jäseniä palvelevat myös Ratsastajainliiton aluesihteerit. Alueiden jäsenet eli ratsastusseurat, ratsastuskoulut ja harrastetallit valitsevat alueeltansa aluejaoston hoitamaan näitä tehtäviä. (Suomen Ratsastajainliitto e.) Aluejaostojen toiminta perustuu vapaaehtoistyöhön, joten aluejaostojen hallitusten (eli aluehallitusten) jäsenet tai hallitusten ulkopuoliset vastuuhenkilöt eivät ole työsuhteessa Ratsastajainliittoon.

Alueiden tehtäviin kuuluu muun muassa kilpailutoiminnan koordinointi, joka tehdään myöntämällä ratsastusseuroille aluekilpailujen järjestämisoikeudet, suunnittelemalla aluekilpailukalenteri sekä julkistamalla ohjeet aluekilpailujen järjestämisestä. Alueiden tehtäviin kuuluvat myös paikallinen tiedottaminen sekä alueellisen valmennuksen, koulutuksen (esimerkiksi toimihenkilökoulutus) ja kykyjenetsinnän toteuttaminen. Lisäksi alueilla on muun muassa omat nuorisovastaavat, joiden tehtävänä on koordinoida alueen nuorisotoimintaa ja järjestää esimerkiksi kerhonohjaajakoulutusta. (Suomen Ratsastajainliitto e.)

4 Suomen Ratsastajainliitto ry:n kysely aluejaostoille

Tämän opinnäytetyön empiirinen osuus tehtiin Suomen Ratsastajainliitto ry:n toimeksiantona. Ratsastajainliitto halusi tehdä vapaaehtoisuuden teemavuoden kunniaksi kyselyn vapaaehtoisina työskenteleville aluejaostoilleen selvittääkseen muun muassa alue-toimijoiden tyytyväisyyttä aluetoimintaan sekä Ratsastajainliiton ja aluejaostojen välisen yhteistyön sujuvuutta. Kyselyn tarkoituksena oli auttaa kehittämään Ratsastajainliiton ja alueiden välistä toimintaa sekä hyvää hallintotapaa selvittämällä muun muassa aluetoimijoiden tyytyväisyyttä toiminnan lisäksi tiedon saantiin ja sen riittävyteen. Tarkoituksena oli myös saada selville minkälaista tukea tai neuvontaa aluetoimijat kaipaisivat tssä vapaaehtoistyössään toimimiseen ja toisaalta myös jaksamiseen.

4.1 Kyselyn toteutus

Kysely ”Suomen Ratsastajainliitto ry:n kysely aluejaostoille” toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena julkisen internetkyselylomakkeen avulla. Tutkimustavaksi valittiin kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, sillä sen avulla voidaan kuvata tutkimuksen kohdetta tutkimusaineistoja keräämällä sekä käsittelemällä näitä aineistoja tilastotieteen menetelmin oikeiden johtopäätösten saamiseksi (Tilastokeskus a).

Tutkimus tehtiin kokonaistutkimuksena eli kysely lähetettiin kaikille Ratsastajainliiton aluejaostojen hallitusten jäsenille sekä aluehallitusten ulkopuolisille vastuuhenkilöille (eli yhteisnimityksenä aluetoimijoille), mikä tarkoittaa yhteensä 118 henkilöä. Vastauksia saatiin 64 henkilöltä, joten vastausprosentiksi tuli 54,2 %, joka on riittävän suuri määrä antaakseen luotettavia tuloksia koko perusjoukosta.

Kysymykset ja saatekirje tähän tutkimukseen tehtiin yhteistyössä Ratsastajainliiton seurapalvelupäällikön ja aluesihteerien kanssa kokouksissa ja sähköpostiviestien välityksellä. Vastaukset päätettiin käsitellä nimettöminä ja kysely julkaistiin internetissä sen helpouden ja vastaajien hyvän saavutettavuuden vuoksi. Ratsastajainliitto on käyttänyt aikaisemmissa kyselyissään hyväksi omaa ohjelmistoaan, mutta tällä kertaa päädyttiin HAAGA-HELIAssa käytössä olevaan Webropol-ohjelmistoon, koska sen ajateltiin tuovan vastaajille lisävarmuutta siitä, että vastaukset todella käsitellään anonyyminä.

Kyselylomake toteutettiin siten, että suurin osa kysymyksistä asetettiin pakollisiksi vastata. Ainoastaan avoimet kysymykset jätettiin vapaaehtoisiksi, sillä koettiin, että kyselyyn vastaaminen käy raskaaksi tai se jopa keskeytetään, jos täytyy vastata kovin monen avoimeen kysymykseen. Kysymykset muokattiinkin siten, että ne asiat, joihin haluttiin selkeä vastaus, olivat pakollisia ja avointen kysymysten tarkoituksena oli lähinnä antaa mahdollisuus kertoa lisää aiemmin kysytystä aiheesta. Avointen kysymysten lisäksi kyselyssä käytettiin valinta- ja monivalintakysymyksiä sekä asteikkokysymyksiä. Kysymykset jaettiin neljään osaan: Perustiedot, Liiton ja alueen toiminta, Toimiminen alueella ja Alueen hallitustyöskentely. Jokainen osa oli omana sivunaan ja kyselyssä pääsi eteenpäin täyttämällä osat järjestyksessä. Ennen kyselyn lähettämistä vastaajalla oli mahdollisuus palata takaisin aikaisempiin osiin ja muokata vastauksiaan.

Kyselyn asetukset muokattiin siten, että kyselyyn voi vastata vain kerran: vastaajan selaimen jäi eväste eli cookie, joka rajoitti kyselyyn pääsyn yhteen kertaan. Tämän takia kysely oli tehtävä kerralla loppuun eli vastauksia ei päässyt enää muokkaamaan vastauksen lähettämisen jälkeen. Kyselyn toimivuutta testattiin lähettämällä Webropolista internetlinkki koevastaajille, joita olivat muun muassa Ratsastajainliiton seurapalvelutien jäsenet. Testauksessa huomattiin, että Webropolin osoitteesta tulevat sähköpostit menivät usein suoraan vastaanottajan roskapostiin, joten päätettiin, että Ratsastajainliiton aluesihteerit lähettävät linkin kyselyyn saatekirjeineen alueilleen omista työsähköposteistaan. Ensimmäisen testauksen jälkeen kyselyyn tehtiin vielä pieniä muutoksia, joten ennen kyselyn julkaisemista sen toimivuutta testattiin vielä toisen kerran. Tämän jälkeen koevastaukset poistettiin, etteivät ne vääristäisi tuloksia.

Kysely julkaistiin 18.6.2012 ja vastausaikaa annettiin 31.7.2012 saakka. Vastausaikaa annettiin yli kuukausi sen takia, että hevosalalla kesä on yleensä kiireistä aikaa muun muassa heinätöiden, ratsastuskilpailuiden ja ratsastusleirien takia. Koska kuitenkin pidettiin mahdollisena, että kyselyyn vastaaminen unohdettaisiin pitkästä vastausajasta johtuen, kyselystä lähetettiin muistutus kaikille vastaajille 24.7.2012 eli viikkoa ennen vastausajan loppumista.

Saatekirje Suomen Ratsastajainliitto ry:n kyselyyn löytyy liitteestä 1 ja itse kysely on liitteenä 2 ”Suomen Ratsastajainliitto ry:n kysely aluejaostoille”. Liitteessä olevat

kysymykset ovat samat kuin alkuperäisessä internetlomakkeessa, sen sijaan värit, logot ja avointen kysymysten vastauslaatikot puuttuvat liitteen kyselystä. Kysymyksen perässä oleva tähti kertoo, että kysymys on asetettu pakolliseksi.

4.2 Tulokset

Tutkimuksessa pääongelmana oli, että miten vapaaehtoisina työskentelevät aluetoimijat suhtautuvat tehtäväänsä ja miten heidän ja Ratsastajainliiton välistä yhteistyötä voisi kehittää. Tämän pääkysymyksen ratkaisemiseksi tarvittiin vastaukset viidestä alaongelmasta:

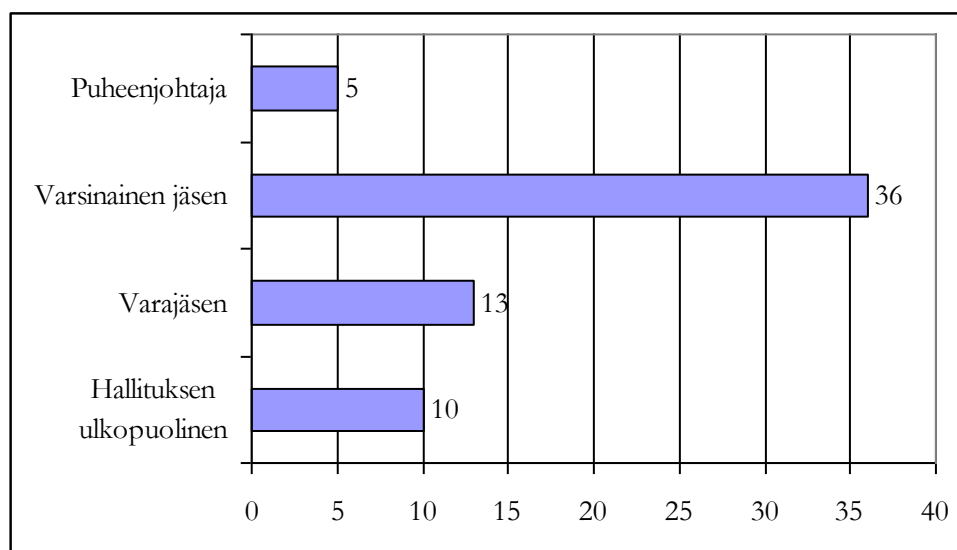
1. Minkälaisena aluetoimijat kokevat tehtävänsä?
2. Mitkä asiat ovat tärkeitä aluetoimijoille?
3. Miten Ratsastajainliiton tulisi tukea aluetoimijoita?
4. Miten Ratsastajainliiton ja aluetoimijoiden välinen yhteistyö sujuu?
5. Miten aluetoimijat jaksavat tässä toimessa?

Tutkimuksen tulokset on esitetty useimmiten prosenttina kaikista vastaajista. Eri kysymyksiä myös ristiintaulukoitiin keskenään, jotta voitiin tarkastella muuttujien välisiä yhteyksiä. Ristiintaulukointien prosenttimäärät kertovat tuloksen yhden kysymyksen yhdestä vastausvaihtoehdosta.

4.2.1 Perustiedot

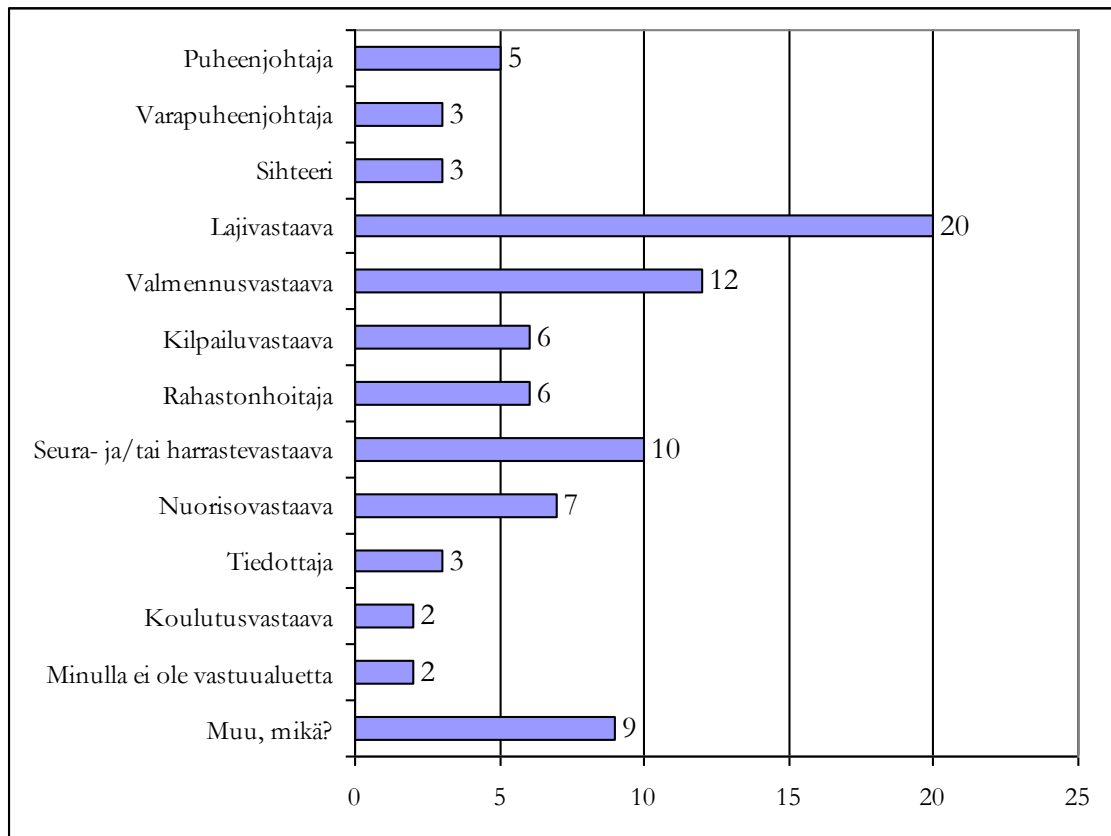
Kyselyn ensimmäisessä osassa kartoitettiin aluetoimijoiden perustietoja. Iältään suurin osa vastaajista eli 90,6 % (n = 58) oli 31-vuotiaita tai vanhempia. Loput vastaajista eli 9,4 % (n = 6) olivat iältään 18-30 -vuotiaita. Alle 18-vuotiaita ei ollut kyselyyn vastaajissa ollenkaan, mikä ei sinänsä ole yllättävää, koska Ratsastajainliitossa on tiedossa, että aluehallituksissa ja niiden ulkopuolisissa jäsenissä on vain hyvin vähän sen ikäisiä. Naiset olivat vastaajissa selvänä enemmistönä 81,3 %:n (n = 52) osuudellaan, kun taas miehiä oli vain 18,7 % (n = 12). Tämä jakauma ei ole yllättävä tulos, sillä Suomessa hevosalalla ratsastusurheilun ja -harrastuksen parissa naisia on selvästi enemmän kuin miehiä: naisten osuus on 94 % ja miesten 6 % (Suomen Ratsastajainliitto c).

Kyselyyn vastanneista aluetoimijoista 56,3 % toimi aluehallituksensa varsinaisena jäsenenä. Aluehallitusten varajäsenten osuus vastanneista oli 20,3 % ja aluehallitusten ulkopuolisten jäsenten osuus oli 15,6 %. Puheenjohtajia vastanneista oli 7,8 %. (Kuvio 1.) Tarkasteltaessa kuinka monelle kysely lähetettiin ryhmittäin, kävi ilmi, että ahkerimmin kyselyyn vastasivat puheenjohtajat ja varsinaiset jäsenet: kaikista aluehallitusten puheenjohtajista (n = 8) 62,5 % ja kaikista varsinaisista jäsenistä (n = 56) 64,3 % vastasi kyselyyn. Kaikista aluehallitusten ulkopuolisista vastuuhenkilöistä (n = 22) kyselyyn vastasi 45,5 %, kun taas varajäsenten vastausprosentiksi jäi 40,6 % kaikista varajäsenistä (n = 32). Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi ristiintaulukoinneissa puheenjohtajien ja varsinaisten jäsenten vastaukset antavat hieman paremmin yleistettävissä olevia tuloksia kuin varajäsenten tai hallituksen ulkopuolisten vastuuhenkilöiden vastaukset.

Kuvio 1. Rooli aluehallituksessa (n = 64)

Vastanneista aluetoimijoista 31,3 % toimi alueellaan lajivastaavana. Valmennusvastaavana toimi 18,8 % kyselyyn osallistuneista ja seura- ja/tai harrastevastaavana 15,6 %. Nuorisovastaavien osuus oli 10,9 %, kilpailuvastaavia ja rahastonhoitajia oli molempia 9,4 % ja puheenjohtajina toimi 7,8 % vastanneista. Varapuheenjohtajia, sihteereitä ja tiedottajia oli kutakin 4,7 % ja koulutusvastaavien määrä oli 3,1 %. Lisäksi 3,1 % vastaajista kertoi, että heillä ei ole vastuualuetta aluetoiminnassa. Muu, mikä -kohtaan vastanneilla oli vastuualueinaan muun muassa kalustot, turvallisuus ja tallit. (Kuvio 2.)

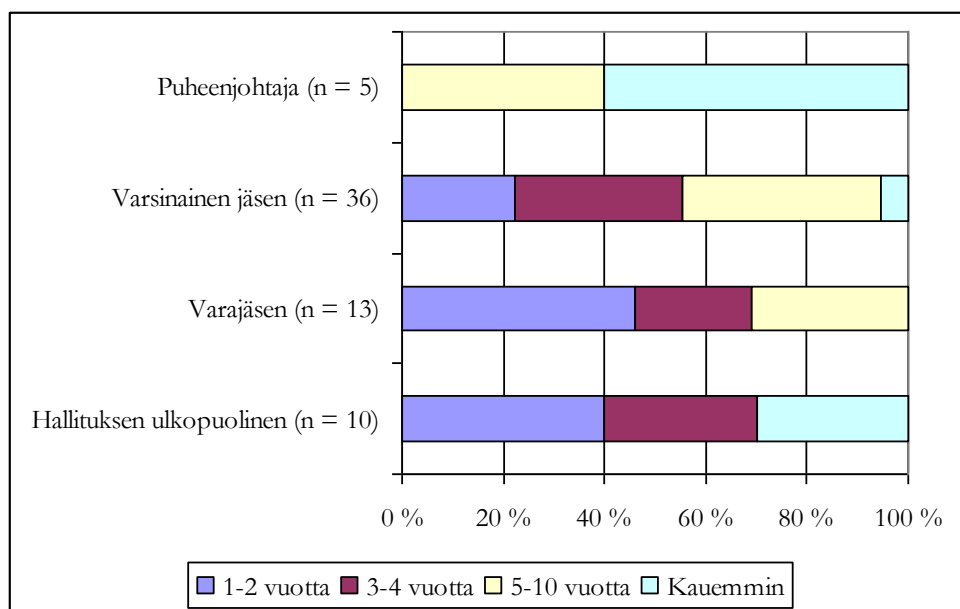
Kuvio 2. Vastuualue aluetoiminnassa (sai valita useita vaihtoehtoja) (vastaajien n = 64)

Suurimmalla osalla vastaajista eli 65,6 % oli yksi vastuualue hoidettavanaan. Kahta vastuualuetta hoiti 25,0 % vastaajista ja lopuilla joko ei ollut ollenkaan nimettyä vastuualuetta tai sitten heillä oli kolmesta neljään vastuualuetta hoidettavanaan. Kun ristiintaulukoinnin avulla tarkasteltiin lähemmin vastaajien roolia aluehallituksessa ja vastuualueita aluetoiminnassa, kävi ilmi, että puheenjohtajat (n = 5) hoitivat laji-, valmennus- ja koulutusvastaavan sekä rahastonhoitajan toimia varsinaisen tehtävänsä lisäksi. Varsinaisten jäsenten sekä varajäsenten vastuualueet jakaantuivat tasaisemmin melkein kaikkien tehtävien kesken. Varsinaiset jäsenet toimivat useimmin lajivastaavina (25,0 % varsinaisista jäsenistä, n = 9), seura- ja/ tai harrastevastaavina (22,2 %, n = 8) sekä nuorisovastaavina (16,7 %, n = 6), kun taas varajäsenet toimivat useimmin laji- ja valmennusvastaavina (molempia 30,8 % varajäsenistä, n = 4). Hallituksen ulkopuolisista jäsenistä 60,0 % (n = 6) toimi lajivastaavina.

Suurin osa vastaajista on ollut mukana aluetoiminnassa puheenjohtajana, hallituksen jäsenenä, varajäsenenä tai hallituksen ulkopuolisena vastaavana enintään kymmenen

vuotta: sekä 1-2 vuotta että 3-4 vuotta mukana olleita oli 28,1 % (n = 18 molemmissa) ja 5-10 vuotta mukana olleita oli 31,3 % (n = 20). Yli kymmenen vuotta mukana olleita oli 12,5 % (n = 8).

Ristiintaulukoitaessa vastaajien roolia aluehallituksessa suhteessa mukanaoloaikaan kävi ilmi, että kaikki puheenjohtajat olivat olleet mukana aluetoiminnassa vähintään viisi vuotta. Aluehallitusten varsinaisista jäsenistä 33,3 % (n = 12) oli ollut mukana 3-4 vuotta ja 38,9 % (n = 14) 5-10 vuotta. Varajäsenistä melkein puolet eli 46,2 % (n = 6) oli mukana vasta ensimmäistä tai toista vuotta ja loputkin olivat olleet mukana enimmillään kymmenen vuotta. Aluehallitusten ulkopuolisissa vastuuhenkilöissä oli sekä 1-4 vuotta että yli kymmenen vuotta mukana olleita toimijoita. (Kuvio 3.)

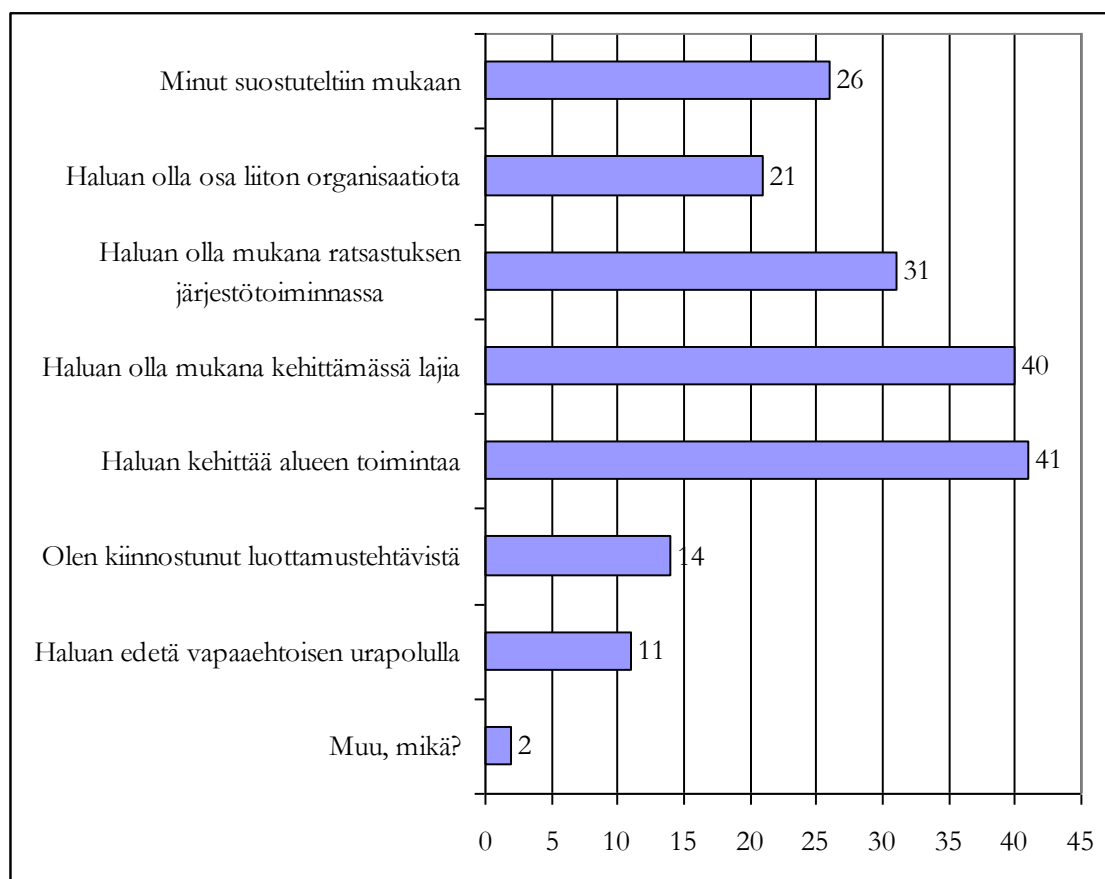

Kuvio 3. Rooli aluehallituksessa suhteessa siihen, kuinka kauan vastaajat ovat olleet mukana aluetoiminnassa joko aluehallituksen jäsenenä tai aluehallituksen ulkopuolisena vastuuhenkilönä (n = 64)

4.2.2 Liiton ja alueen toiminta

Kyselyn toisessa osassa pyrittiin selvittämään vastaajien näkemyksiä ja tunteuksia sekä Ratsastajainliiton että alueen toiminnasta. Kysyttäessä syitä aluetoiminnassa mukana oloon esille nousi erityisesti kaksi seikkaa: 64,1 % vastaajista halusi kehittää alueen toimintaa ja 62,5 % halusi olla mukana kehittämässä lajia. Vastaajista 48,4 % halusi olla

mukana ratsastuksen järjestötoiminnassa ja 32,8 % halusi olla osa Ratsastajainliiton organisaatiota. Mukaan aluetoimintaan oli lähdetty yllättävän usein myös muiden tahdosta: 40,6 % ilmoitti, että heidät oli suostuteltu mukaan. Lisäksi 21,9 % kertoi mukaan lähtemisen syyksi kiinnostuksen luottamustehtäviin ja 17,2 % halusi edetä vapaaehtoisen urapolulla. (Kuvio 4.)

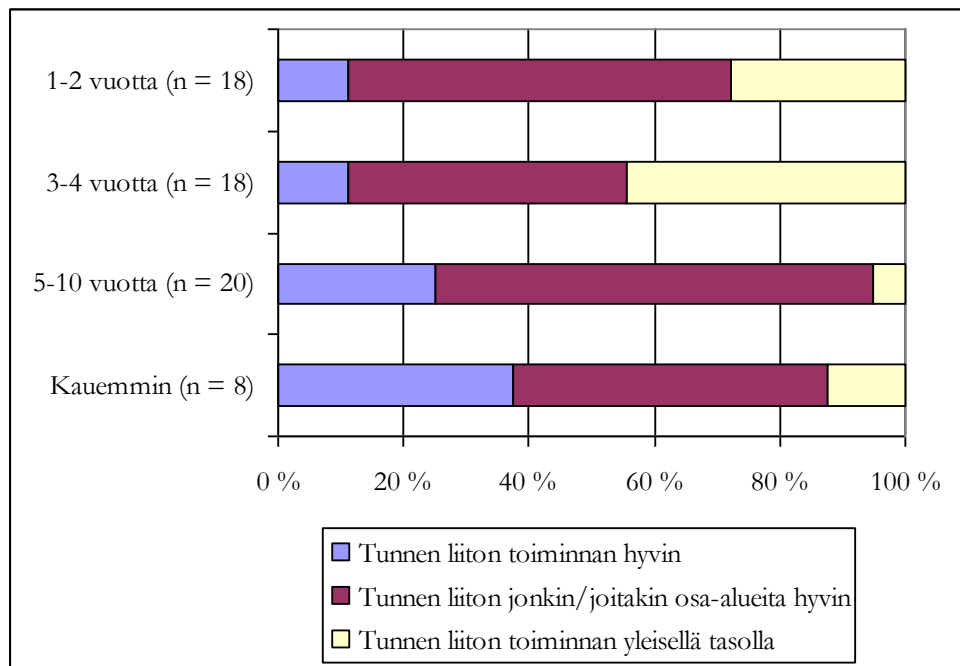
Kuvio 4. Syyt aluetoiminnassa mukana oloon (sai valita useita vaihtoehtoja) (vastaajien n = 64)

Ristiintaulukoitaessa vastaajien roolia aluehallituksessa ja syitä mukana oloon saatiin selville, että sekä aluehallitusten varsinaiset jäsenet, varajäsenet että hallitusten ulkopuoliset vastaavat valitsivat aluetoiminnassa mukana olon syiksi useimmin alueen toiminnan kehittämisen, lajin kehittämisen ja ratsastuksen järjestötoiminnassa mukana olon. Lisäksi melkein puolet sekä varsinaisista jäsenistä että varajäsenistä kertoi tulleen suostutelluksi mukaan. Puheenjohtajista kaikki halusivat olla mukana kehittämässä lajia ja yhtä vastaajaa lukuun ottamatta he kertoivat olevansa mukana aluetoiminnassa, koska

he halusivat olla myös osa Ratsastajainliiton organisaatiota. Muut mukana olon syyt saivat puheenjohtajilta hajaääniä.

Kyselyssä haluttiin kartoittaa myös sitä, kuinka hyvin vastaajat olivat tunteneet sekä Ratsastajainliiton että alueen toimintaa ennen luottamustehtäväänsä ja kuinka hyvin he ajattelivat tuntevansa toimintaa tällä hetkellä. Suurin osa vastaajista eli 67,2 % (n = 43) kertoi tunteneensa Ratsastajainliiton toimintaa jonkin verran etukäteen. Hyvin toiminnan etukäteen tunteneita oli 15,6 % (n = 10) ja 12,5 % (n = 8) ilmoitti tutustuneensa hiukan etukäteen. Lisäksi kokonaan Ratsastajainliiton toimintaa tuntemattomia oli 4,7 % (n = 3). Kun kysyttiin, kuinka hyvin vastaajat tuntevat Ratsastajainliiton toimintaa tällä hetkellä, yli puolet vastaajista eli 57,8 % (n = 37) kertoi tuntevansa hyvin jonkin tai joitakin osa-alueita. Toiminnan tunsivat yleisellä tasolla 23,4 % (n = 15) vastanneista ja loput 18,8 % (n = 12) kertovat tuntevansa Ratsastajainliiton toiminnan hyvin.

Ristiintaulukoitaessa Ratsastajainliiton toiminnan nykyinen tuntemus mukanaoloajan kanssa saatiin selville, että sekä 1-2 vuotta että 5-10 vuotta mukana olleista yli puolet (61,1 %, n = 11 ja 70,0 %, n = 14) tunsivat Ratsastajainliiton toiminnasta hyvin jonkin tai joitakin osa-alueita. Niistä vastaajista, jotka olivat olleet mukana 3-4 vuotta 44,4 % (n = 8 molemmissa) tunsivat Ratsastajainliiton toiminnan joko yleisellä tasolla tai jonkin tai joitakin osa-alueita hyvin. Kauemmin eli yli kymmenen vuotta mukana olleet tunsivat Ratsastajainliiton toiminnan pääasiassa hyvin joko kokonaisuudessaan (37,5 %, n = 3) tai osa-alueita kokonaisuudesta (50,0 %, n = 4). (Kuvio 5.)

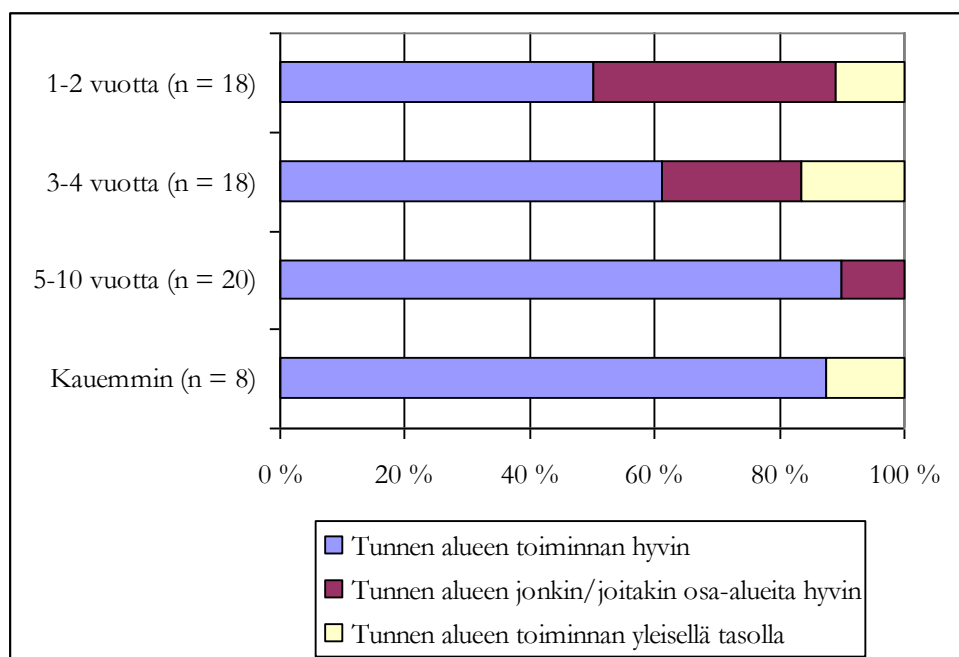

Kuvio 5. Aluetoiminnassa (joko aluehallituksen jäsenenä tai aluehallituksen ulkopuolisenä vastuuhenkilönä) mukanaoloaika suhteessa siihen, kuinka hyvin vastaajat tunsivat Ratsastajainliiton toiminnan tällä hetkellä (n = 64)

Ennen luottamustehtävää suurin osa vastaajista eli 59,4 % (n = 38) tunsu alueen toimintaa jonkin verran, kun taas toiminnan hyvin tuntevia oli 14,1 % (n = 9). Vastanneista 17,2 % (n = 11) tutustui alueen toimintaan hiukan etukäteen, 6,3 % (n = 4) ei tuntenut alueen toimintaa lainkaan ja 3,1 % (n = 2) vastaajista ei osannut sanoa, kuinka hyvin tunsu alueen toimintaa etukäteen. Tilanne on kuitenkin parantunut aluehallitustyöskentelyn tai sen ulkopuolisena jäsenenä toimimisen aloittamisen jälkeen, sillä 70,3 % (n = 45) vastanneista tunsu alueen toiminnan hyvin vastaushetkellä. Viidesosa eli 20,3 % (n = 13) ilmoitti tuntevansa alueen toiminnasta hyvin jonkin tai joitakin osa-alueita ja loput 9,4 % (n = 6) tuntevat toiminnan yleisellä tasolla.

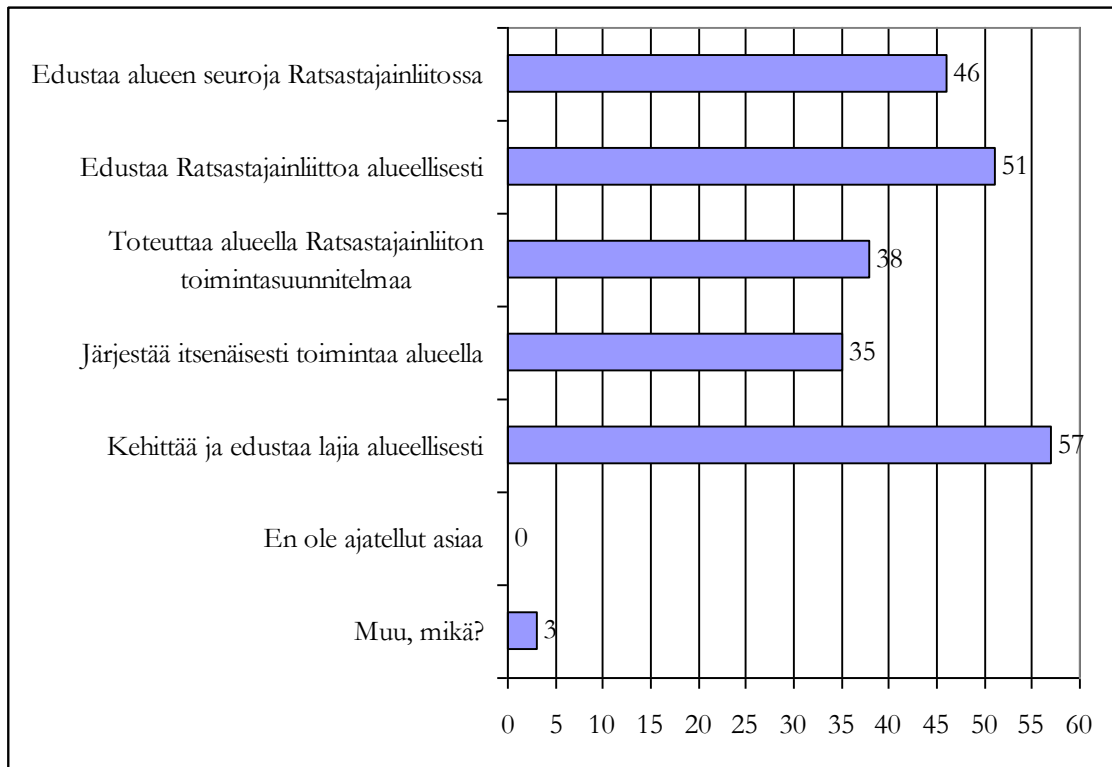
Ristiintaulukoitaessa alueen toiminnan nykyinen tunteminen mukanaoloajan kanssa saatiin selville, että puolet (n = 9) 1-2 vuotta mukana olleista tunsu hyvin alueen toiminnan ja 38,9 % (n = 7) tunsu hyvin jonkin tai joitakin osa-alueita aluetoiminnasta. Muissa ryhmissä suurin osa tunsu alueen toiminnan hyvin kokonaisuudessaan siten, että kun 3-4 vuotta mukana olleista 61,1 % (n = 11) tunsu jo alueen toiminnan hyvin, 5-10 vuotta ja sitä kauemmin mukana olleista melkein kaikki (90,0 %, n = 18 ja 87,5 %, n = 7) tun-

sivat toiminnan hyvin. Tämä lienee luonnollinen kehityskaari: mitä kauemmin on mukana toiminnassa, sitä tutummiksi tulevat myös ne osa-alueet sekä alueen että Ratsastajainliiton toiminnassa, jotka eivät välttämättä suoranaisesti kosketa omaa toimenkuvaa. Tämä voi johtua esimerkiksi oman vastuualueen muuttumisesta ajan mittaan tai siitä, että joutuu (tai pääsee) tutustumaan ja ehkä jopa perehtymäänkin hieman vieraampiin asioihin muiden aluetoimijoiden kanssa toimiessa. (Kuvio 6.)

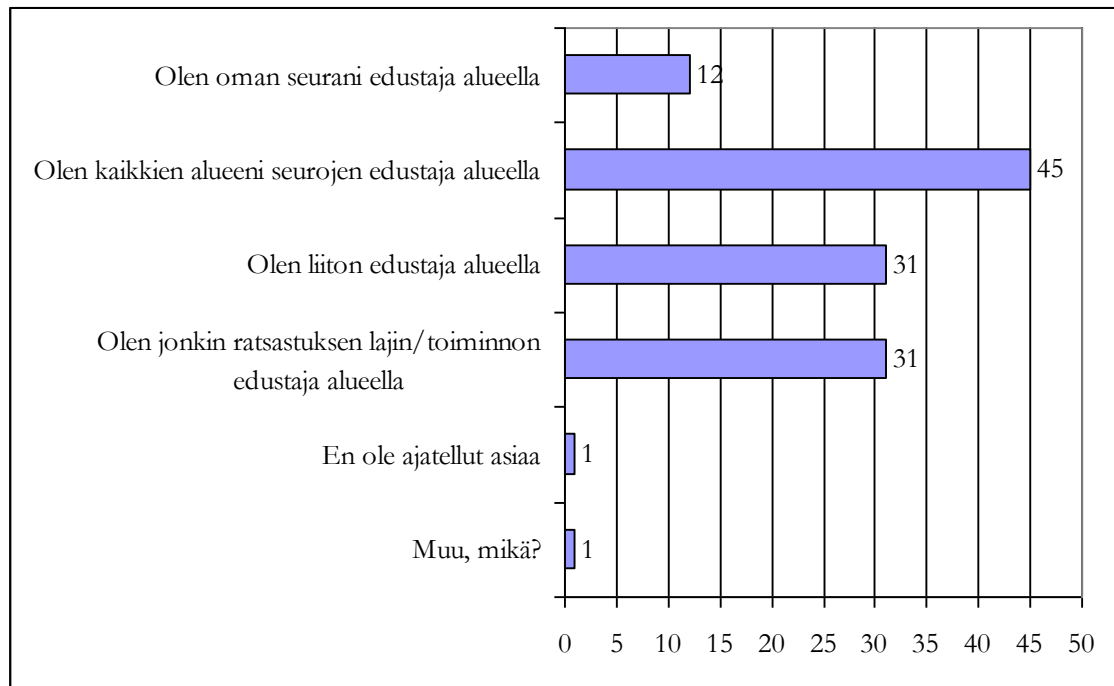
Kuvio 6. Aluetoiminnassa (joko aluehallituksen jäsenenä tai aluehallituksen ulkopuolisena vastuuhenkilönä) mukanaoloaika suhteessa siihen, kuinka hyvin vastaajat tunsivat alueen toiminnan tällä hetkellä (n = 64)

Alueen tehtävänä nähtiin erityisesti sekä lajin alueellinen kehittäminen ja edustaminen (89,1 % vastanneista), Ratsastajainliiton alueellinen edustaminen (79,7 %) että alueen seurojen edustaminen Ratsastajainliitossa (71,9 %). Näiden lisäksi hieman yli puolet vastanneista eli 59,4 % oli sitä mieltä, että alueen tehtävänä on Ratsastajainliiton toimintasuunnitelman toteuttaminen alueella ja 54,7 % näki alueen tehtävänä toiminnan järjestämisen itsenäisesti. (Kuvio 7.)

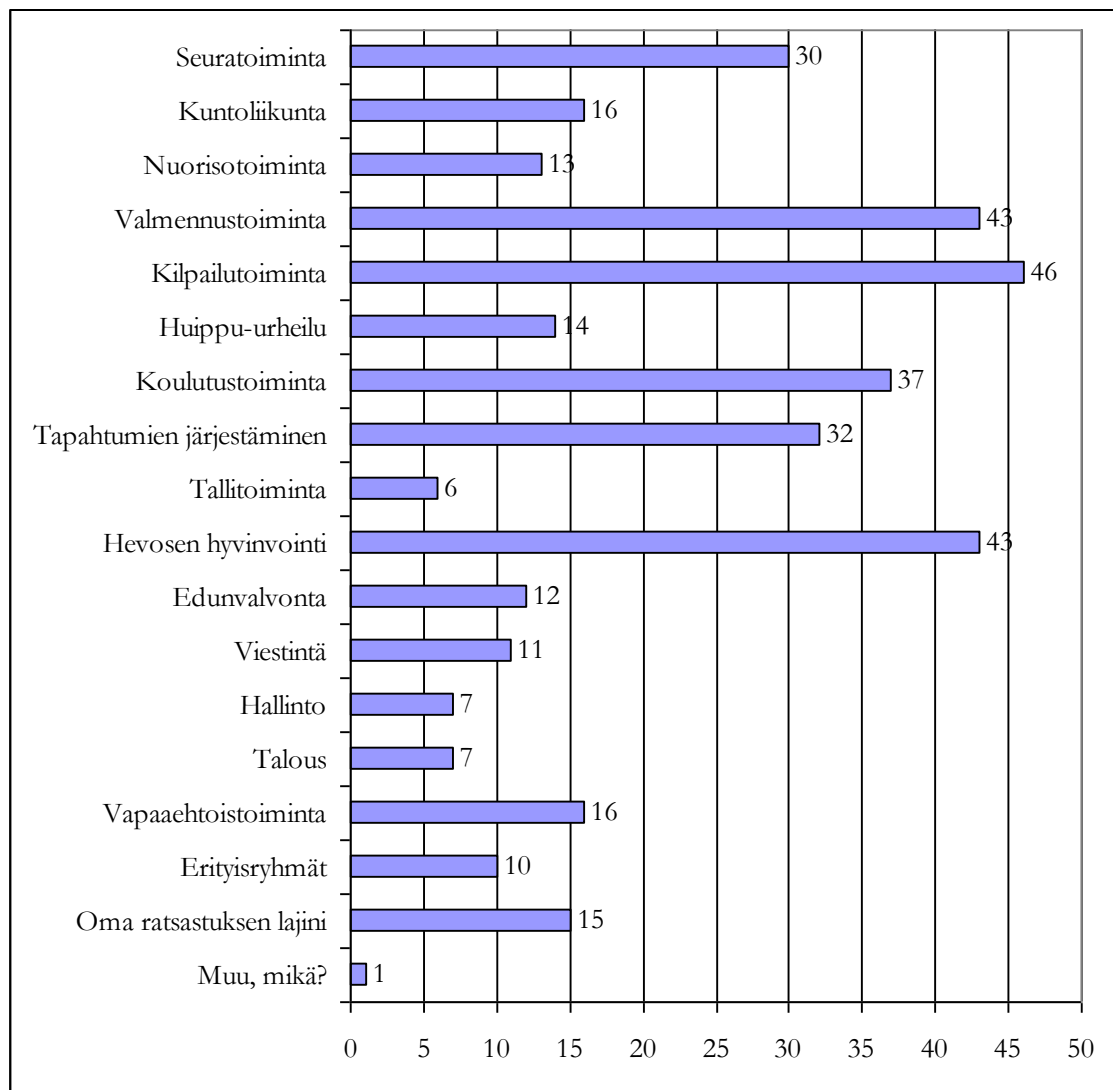
Kuvio 7. Aluetoimijoiden näkemys alueen tehtävästä (sai valita useita vaihtoehtoja) (vastaajien n = 64)

Kun kysyttiin millaisena vastaajat näkivät roolinsa aluetoimijana, suurin osa vastaajista eli 70,3 % koki olevansa kaikkien alueensa seurojen edustaja alueella. Kuitenkin 18,8 % vastasi toimivansa oman seuransa edustajana alueella. Nämä näkemykset ovat toisaalta vastakkaisia, mutta ne voi nähdä myös toisiaan tukevinä – ei pelkästään toisiaan pois-sulkevinä, sillä niistä aluetoimijoista, jotka vastasivat olevansa oman seuransa edustajia alueella, 58,3 % (n = 7) vastasi olevansa myös kaikkien alueensa seurojen edustajia ja loput heistä ilmoittivat olevansa vain oman seuransa edustajia alueella. Melkein puolet kaikista vastaajista eli 48,4 % koki toimivansa alueella Ratsastajainliiton edustajana ja saman verran vastanneista näki olevansa jonkin ratsastuksen lajin tai toiminnon edustaja alueella. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Vastaajien näkemys roolistaan aluetoimijana (sai valita useita vaihtoehtoja) (vastaajien n = 64)

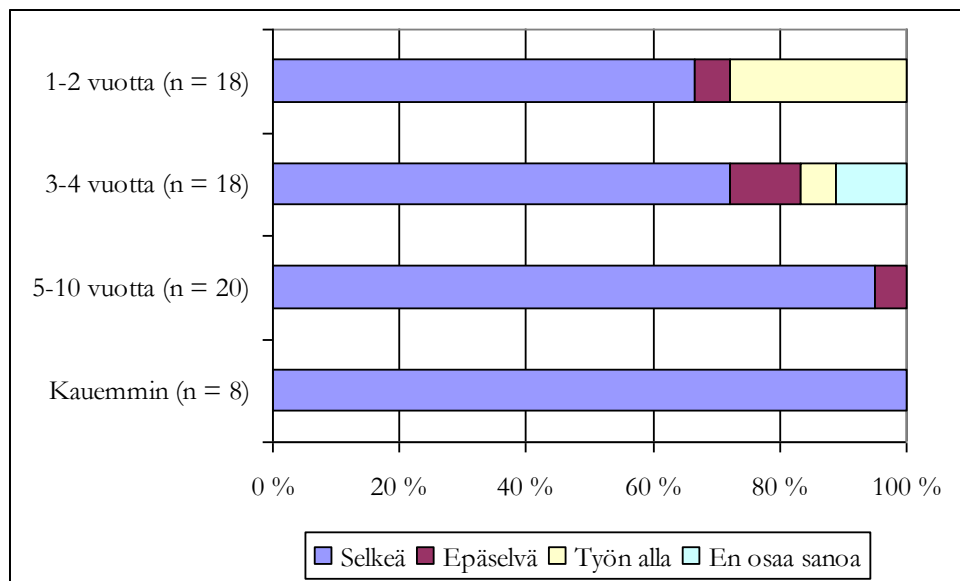
Kyselyyn vastanneiden kiinnostuksen kohteet aluetoimijana painottuivat selvimminkin kilpailu- ja valmennustoimintaan (71,9 % ja 67,2 %) sekä hevosen hyvinvointiin (67,2 %). Koulutustoiminnasta oli kiinnostunut 57,8 %, tapahtumien järjestämisestä 50,0 % ja seuratoiminnasta 46,9 %. Lisäksi neljäsosa ilmoitti kiinnostuksen kohteekseen kunto- liikunnan (25,0 %), vapaachtoistoiminnan (25,0 %) ja oman ratsastuksen lajinsa (23,4 %). Viidesosa aluetoimijoista oli puolestaan kiinnostunut huippu-urheilusta (21,9 %) ja nuorisotoiminnasta (20,3 %). (Kuvio 9.)

Kuvio 9. Vastaajien kiinnostuksen kohteet aluetoimijana (sai valita useita vaihtoehtoja) (vastaajien n = 64)

Omaa toimenkuvaansa piti selkeänä 81,3 % (n = 52) kyselyyn vastanneista. Vastaajista 9,4 %:lla (n = 6) toimenkuva oli työn alla eli kehittymässä tai muuttumassa ja 6,3 % (n = 4) piti toimenkuvaansa epäselvänä. Loput 3,1 % (n = 2) eivät osanneet sanoa vastausta. Toimenkuvaansa jonain muuna kuin selkeänä pitäviä löytyi laji-, kilpailu-, nuorisotoiminta- ja seura- ja/tai harrastevastaavista sekä tiedottajista ja heistä, joilla ei ollut nimettyä vastuualuetta. Ristiintaulukoitaessa aluetoiminnassa mukanaoloaika suhteessa siihen, miten selkeäksi aluetoimijat kokevat toimenkuvansa, saatiin esille nousujohteinen suuntaus: on huomattavissa, että mitä pidempään henkilö on ollut aluetoimijana, sitä selkeämpänä hän toimenkuvansa näkee. Alussa voi mennä jonkin aikaa ennen kuin oma toimenkuva muotoutuu selväksi ja siihen pääsee sisään paremmin. Lisäksi myöhemminkin

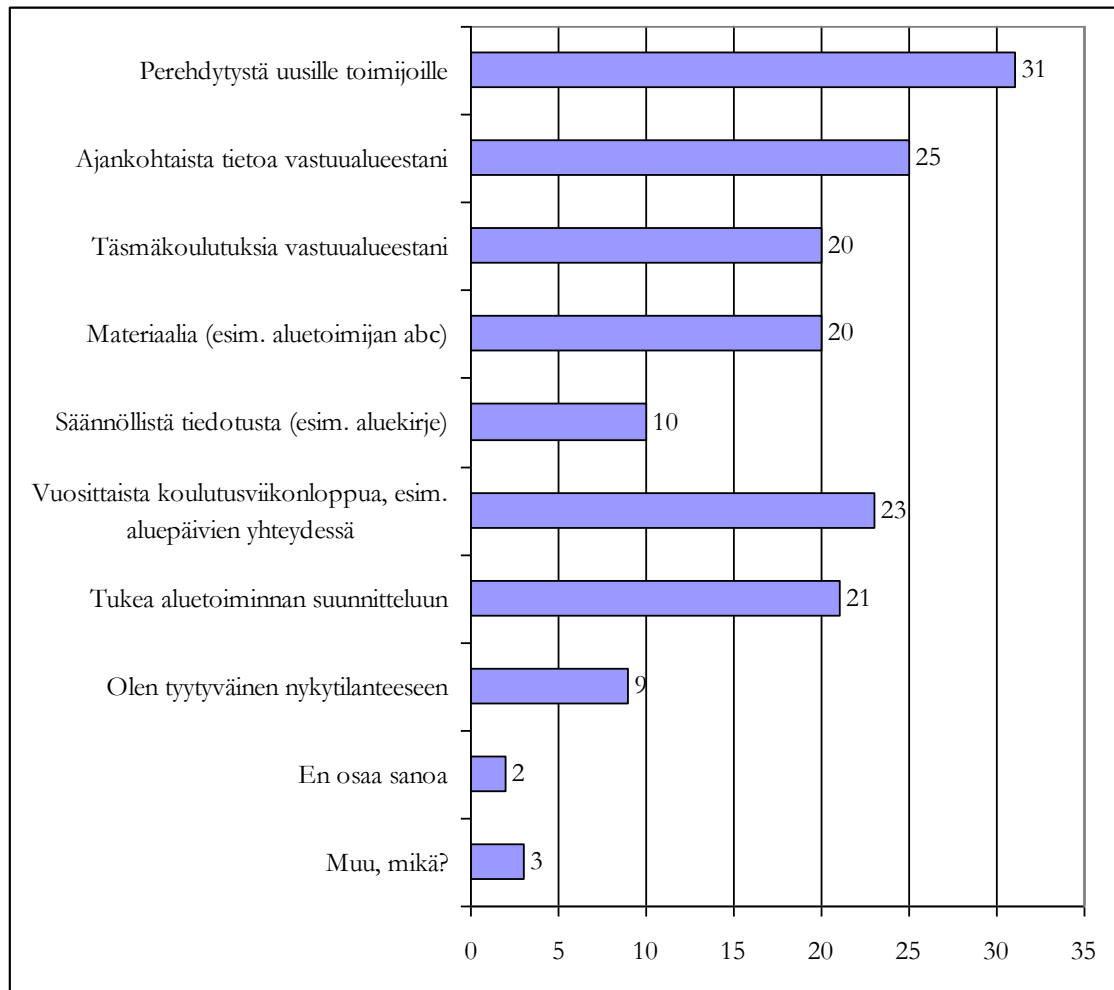
toimenkuva ja vastualueet voivat muuttua, joten oma paikka ja tehtävät on haettava uudelleen. (Kuvio 10.)

Kuvio 10. Aluetoiminnassa (joko aluehallituksen jäsenenä tai aluehallituksen ulkopuolisenä vastuuhenkilönä) mukanaoloaika suhteessa siihen, kuinka selkeäksi aluetoimijat kokevat toimenkuvansa (n = 64)

Melkein kaikki aluetoimijat kokivat saavansa riittävästi tukea ja tietoa vapaaehtoistyöhönsä aluetoiminnassa: 42,2 % (n = 27) vastanneista koki saavansa riittävästi tukea ja tietoa ja 48,4 % (n = 31) kertoi saavansa riittävästi tukea ja tietoa kysymällä asiasta. Yhteensä 90,6 % (n = 58) vastasi siis kysymykseen joko ”kyllä” tai ”kysymällä saan tietoa”. Ainoastaan 7,8 % (n = 5) kertoi, että ei saa tukea ja tietoa riittävästi ja 1,6 % (n = 1) ei osannut sanoa tarkemmin. Lisätukea ja -tietoa riittämättömästi saavia löytyi laji-, kilpailu-, nuoriso- ja seura- ja/tai harrastevastaavien sekä rahastonhoitajien joukosta.

Kun kysyttiin, minkälaista tukea aluetoimijat kaipaisivat Ratsastajainliitolta, selkeimmin nousi esille perehdytys uusille toimijoille. Tämän vaihtoehdon valitsi 48,4 % vastaajista, kun valittavissa oli enintään kolme vaihtoehtoa. Vastauksissa tähän kolmen kärkeen nousivat myös toive ajankohtaisesta tiedosta omasta vastualueesta (39,1 %) ja vuosittainen koulutusviikonloppu (35,9 %). Näiden lisäksi kaivattiin tukea aluetoiminnan suunnitteluun (32,8 %), oman vastualueen täsmäkoulutuksia (31,3 %) ja kirjallista materiaalia (31,3 %). (Kuvio 11.)

Kuvio 11. Aluetoimijoiden näkemys siitä, mitä tukea Ratsastajainliitolta kaivattaisiin (sai valita enintään kolme vaihtoehtoa) (vastaajien n = 64)

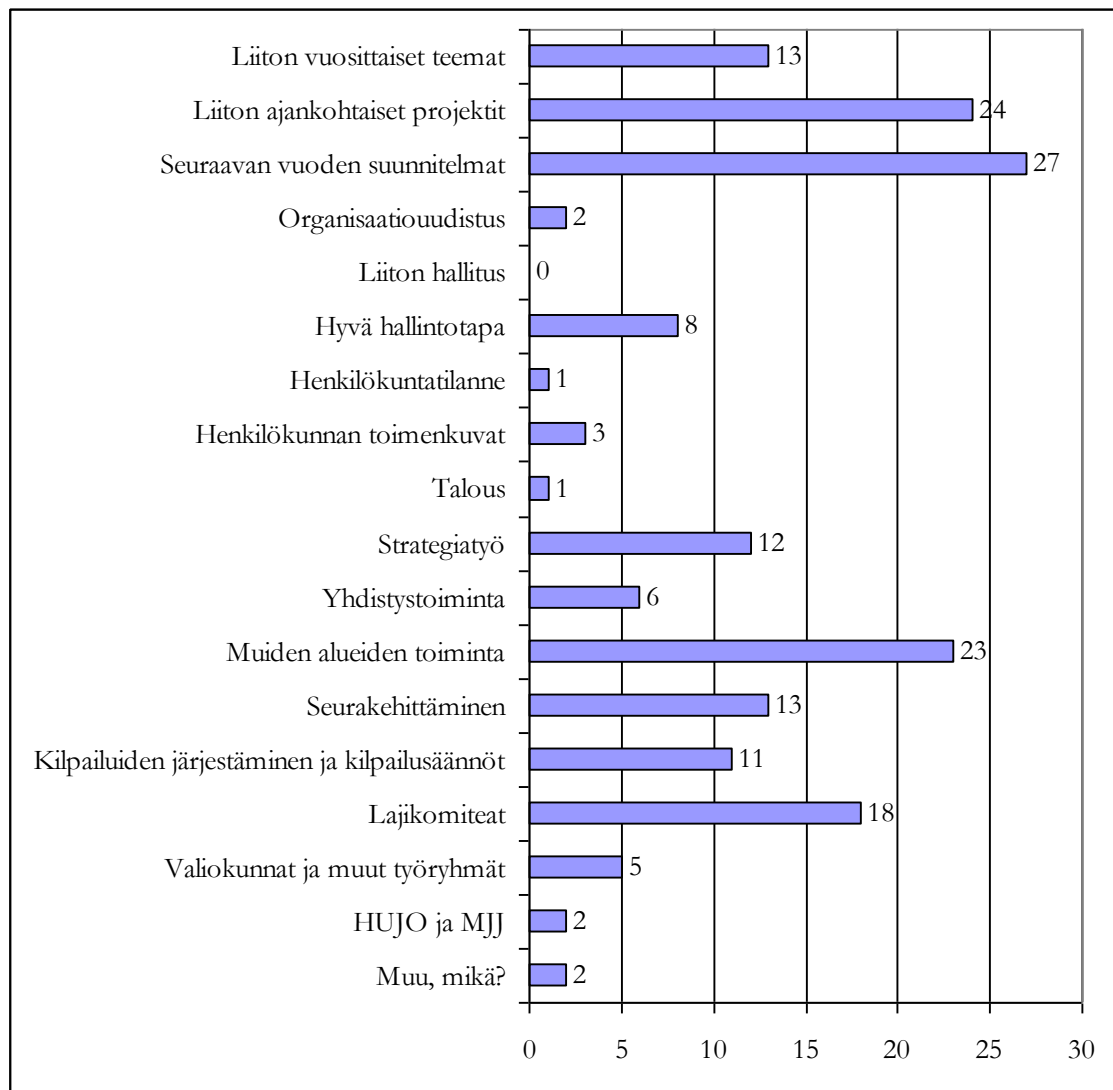
Ristiintaulukoitaessa mitä tukea aluetoimijat kaipasivat Ratsastajainliitolta suhteessa siihen kokivatko he saavansa riittävästi tukea toimintaansa, kävi ilmi pieniä eroja eri ryhmien välillä. Ne, jotka kokivat saavansa riittävästi tukea, kaipasivat eniten perehdytystä uusille toimijoille (40,7 % ”Kyllä”-vastanneista), ajankohtaista tietoa vastualueestaan (37,0 %) ja täsmäkoulutuksia vastualueestaan (33,3 %). ”Kysymällä saan tietoa” -vastanneista 51,6 % kaipasi vuosittaista koulutusviikonloppua, 45,2 % perehdytystä uusille toimijoille ja 41,9 % ajankohtaista tietoa vastualueestaan. Ne, jotka eivät kokee saavansa riittävästi tukea toimintaansa, kaipasivat kaikki perehdytystä uusille toimijoille. Vastausten pienen määrän vuoksi muista kohdista ei voi tehdä tilastollisesti merkittäviä johtopäätöksiä. (

Taulukko 2.)

Taulukko 2. Mitä tukea aluetoimijat kaipasivat Ratsastajainliitolta suhteessa siihen, kokivatko he saavansa riittävästi tukea toimintaansa (vastaajien n = 64)

	Kyllä (n = 27)		En (n = 5)		Kysymällä saan tietoa (n = 31)	
	n	%	n	%	n	%
Perehdytystä uusille toimijoille	11	40,7	5	100,0	14	45,2
Ajankohtaista tietoa vastualueestani	10	37,0	2	40,0	13	41,9
Täsmäkoulutuksia vastualueestani	9	33,3	1	20,0	10	32,3
Materiaalia (esim. aluetoimijan abc)	8	29,6	1	20,0	11	35,5
Säännöllistä tiedotusta	4	14,8	1	20,0	5	16,1
Vuosittaista koulutusviikonloppua	6	22,2	1	20,0	16	51,6
Tukea aluetoiminnan suunnitteluun	8	29,6	2	40,0	11	35,5
Olen tyytyväinen nykytilanteeseen	6	22,2	0	0,0	2	6,5
En osaa sanoa	1	3,7	0	0,0	1	3,2
Muu, mikä?	2	7,4	1	20,0	0	0,0

Kysyttäessä mistä asioista aluetoimijat haluaisivat saada lisää tietoa (valittavana oli enintään kolme vaihtoehtoa) kolme asiaa nousi esille muita useammin: seuraavan vuoden suunnitelmista halusi tietoa 42,2 % vastanneista, Ratsastajainliiton ajankohtaisista projekteista 37,5 % ja muiden alueiden toiminnasta 35,9 % vastaajista. Huomattavaa on, että myös kyselyn muiden kysymysten avoimissa vastauksissa tuotiin esille tarvetta yhteistyöhön tai ainakin keskustelua muiden alueiden toimijoiden kanssa. Lisää tietoa toivottiin myös lajikomiteoista (28,1 %), Ratsastajainliiton vuosittaisista teemoista (20,3 %) ja seurakehittämisestä (20,3 %). (Kuvio 12.) Ristiintaulukoitaessa mistä asioista aluetoimijat kaipasivat tietoa suhteessa siihen, kokivatko he saavansa riittävästi tukea toimintaansa, ei käynyt ilmi merkittäviä eroja eri ryhmien välillä.

Kuvio 12. Aluetoimijoiden näkemys siitä, mistä asioista tarvittaisiin lisää tietoa (sai valita enintään kolme vaihtoehtoa) (vastaajien n = 64)

Aluetoimijoita pyydettiin myös arvioimaan aluesihteerien ja Ratsastajainliiton toimiston palveluita. Arviointikohteina olivat helppo tavoitettavuus, helppo lähestyttävyyys, asiantunteva palvelu sekä riittävän avun ja tuen saaminen. Aluesihteerit saivat joka arviointikohdassa hyvät tulokset: täysin samaa mieltä väitteiden kanssa oli keskimäärin 70,0 % vastaajista (vaihteluväli oli 64,1 % - 76,6 %) ja jokseenkin samaa mieltä oli keskimäärin 22,3 % vastanneista (vaihteluväli 12,5 % - 26,6 %). Ratsastajainliiton toimiston palvelujen arvioinneissa oli enemmän vaihtelua: jokaisessa arviointikohdassa eniten vastauksia oli kohdassa ”jokseenkin samaa mieltä” (keskimäärin 43,4 % vastanneista, vaihteluväli 37,5 % - 51,6 %) ja toiseksi eniten kohdassa ”täysin samaa mieltä” (keskimäärin 34,4 % vastanneista, vaihteluväli 31,3 % - 39,1 %). Lisäksi keskimäärin 18,8 % (vaihteluväli

17,2 % - 20,3 %) oli jokseenkin eri mieltä helpon tavoitettavuuden, helpon lähestyttävyyden sekä riittävän avun ja tuen saamisen kanssa. Parhaimman arvioinnin Ratsastajainliiton toimisto sai asiantuntevasta palvelusta, jossa täysin samaa mieltä oli 39,1 % ja jokseenkin samaa mieltä oli 51,6 % vastanneista. (Taulukko 3.) Avoimissa vastauksissa aluesihteerit saivat paljon hyvää palautetta joko omasta asiantuntevuudestaan tai ainakin siitä, että he ovat ohjanneet kyselijät oikeaan osoitteeseen tai ottaneet selvää asioista, joista heillä itsellään ei ole ollut tarkempaa tietoa. Heitä pidettiin myös hyvänä linkkinä Ratsastajainliiton ja alueen välillä. Ratsastajainliiton toimisto koettiin puolestaan etäisemmäksi ja vaikka se saikin jonkin verran kiitosta samoista asioista kuin aluesihteerit, sai se myös negatiivista palautetta näistä asioista. Ratsastajainliiton toimiston saamat hieman huonommat arvosanat voivatkin johtua osaltaan siitä, että Ratsastajainliiton toimintaa ei hahmoteta kovin tarkasti. Tällöin voi helposti käydä niin, että kun ei tiedä miltä taholta kysyä eri asioista, ottaa yhteyttä ensin väärään henkilöön.

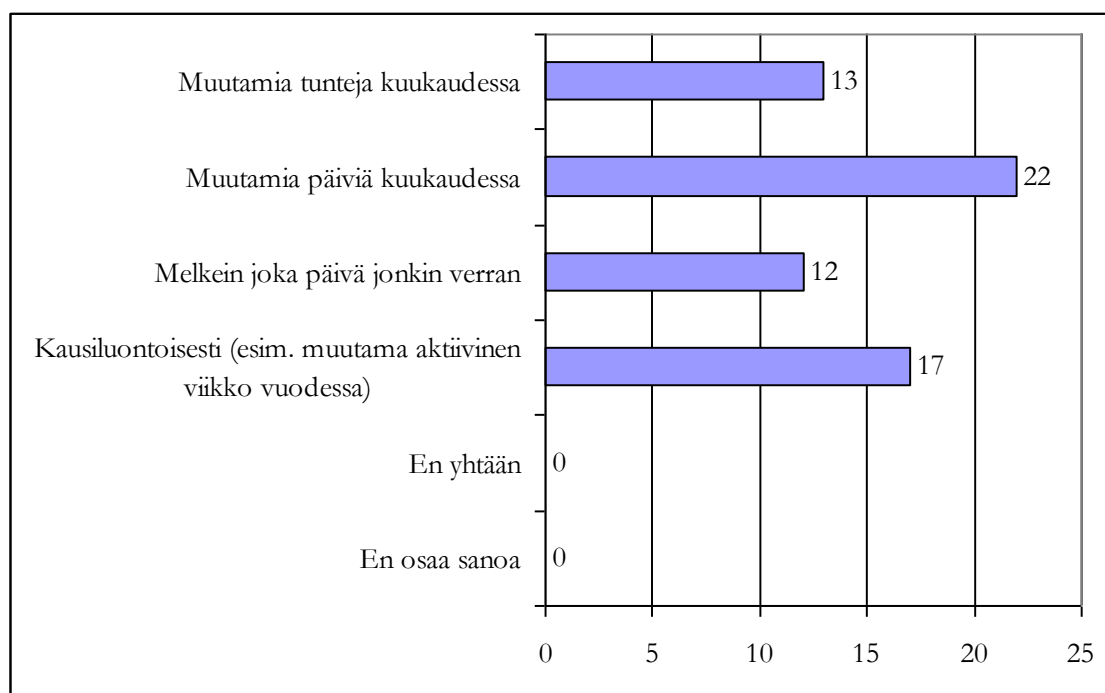
Taulukko 3. Aluesihteerien ja Ratsastajainliiton toimiston palvelujen arviointi (n = 64)

	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Jokseenkin samaa mieltä		Täysin samaa mieltä		En osaa sanoa	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Aluesihteerit ovat helposti tavoitettavissa	1	1,6	2	3,1	17	26,6	44	68,8	0	0,0
Aluesihteerit ovat helposti lähestyttäviä ihmisiä	2	3,1	2	3,1	8	12,5	49	76,6	3	4,7
Aluesihteeireiltä saa asiantuntevaa palvelua	2	3,1	1	1,6	15	23,4	45	70,3	1	1,6
Aluesihteeireiltä saa tarpeeksi apua ja tukea	2	3,1	4	6,3	17	26,6	41	64,1	0	0,0
Liiton toimisto on helposti tavoitettavissa	2	3,1	13	20,3	26	40,6	20	31,3	3	4,7
Liiton toimistossa on helposti lähestyttäviä ihmisiä	3	4,7	12	18,8	24	37,5	22	34,4	3	4,7
Liiton toimistosta saa asiantuntevaa palvelua	2	3,1	4	6,3	33	51,6	25	39,1	0	0,0
Liiton toimistosta saa tarpeeksi apua ja tukea	2	3,1	11	17,2	28	43,8	21	32,8	2	3,1

4.2.3 Toimiminen alueella

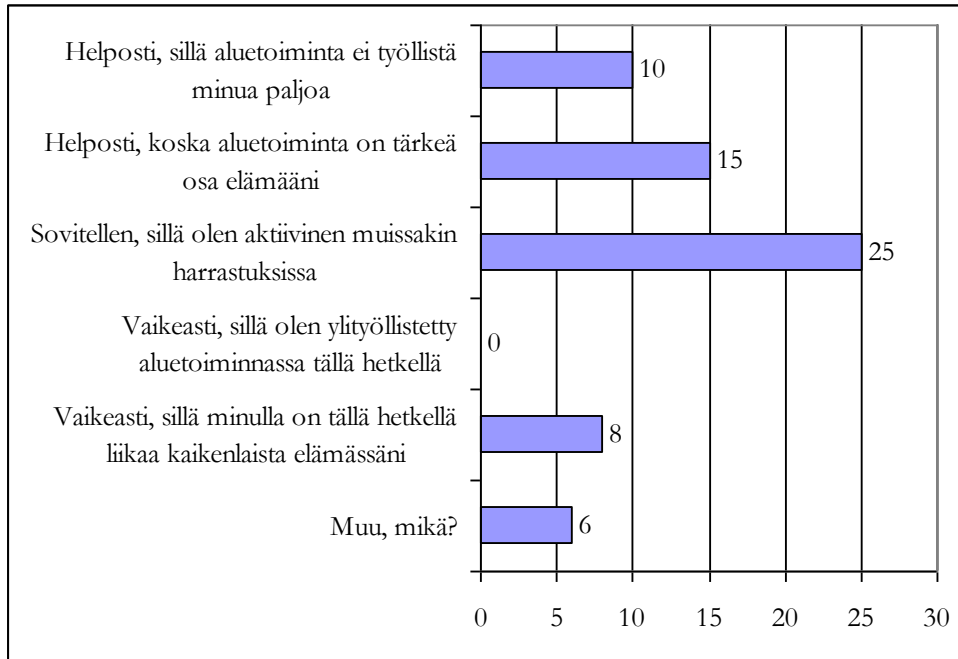
Vastaajat käyttivät aikaa aluetoimintaansa vaihtelevasti. Aluetoimijoista 34,4 % käytti aluetoimintaan muutamia päiviä kuukaudessa, kun taas kausiluontoisesti toimivia oli 26,6 % vastaajista. Aikaansa muutamia tunteja kuukaudessa käytti 20,3 % ja loput vastaajista eli 18,8 % käytti aikaa aluetoimintaan melkein joka päivä jonkin verran. Nämä

luvut ovat korjattuja lukuja; muu, mikä -kohdan vastaukset (n = 8) olivat kaikki sellaisia, että ne pystyttiin siirtämään suoraan muihin vaihtoehtoihin. Eniten vastauksia tästä korjauksesta siirtyi vaihtoehtoon ”kausiluontoisesti”. (Kuvio 13.) Ne vastaajat, joilla ei ollut nimettyä vastuualuetta, käyttivät aluetoimintaansa muutamia päiviä kuukaudessa. Yhtä tai kahta vastuualuetta hoitavat käyttivät aikaa aluetoimintaan hyvin vaihtelevasti muutamasta tunnista kuukaudessa melkein joka päivään tai kausiluontoisesti. Kolmea tai neljää vastuualuetta hoitavat aluetoimijat käyttivät puolestaan aikaa joko muutamia tunteja kuukaudessa tai melkein joka päivä.

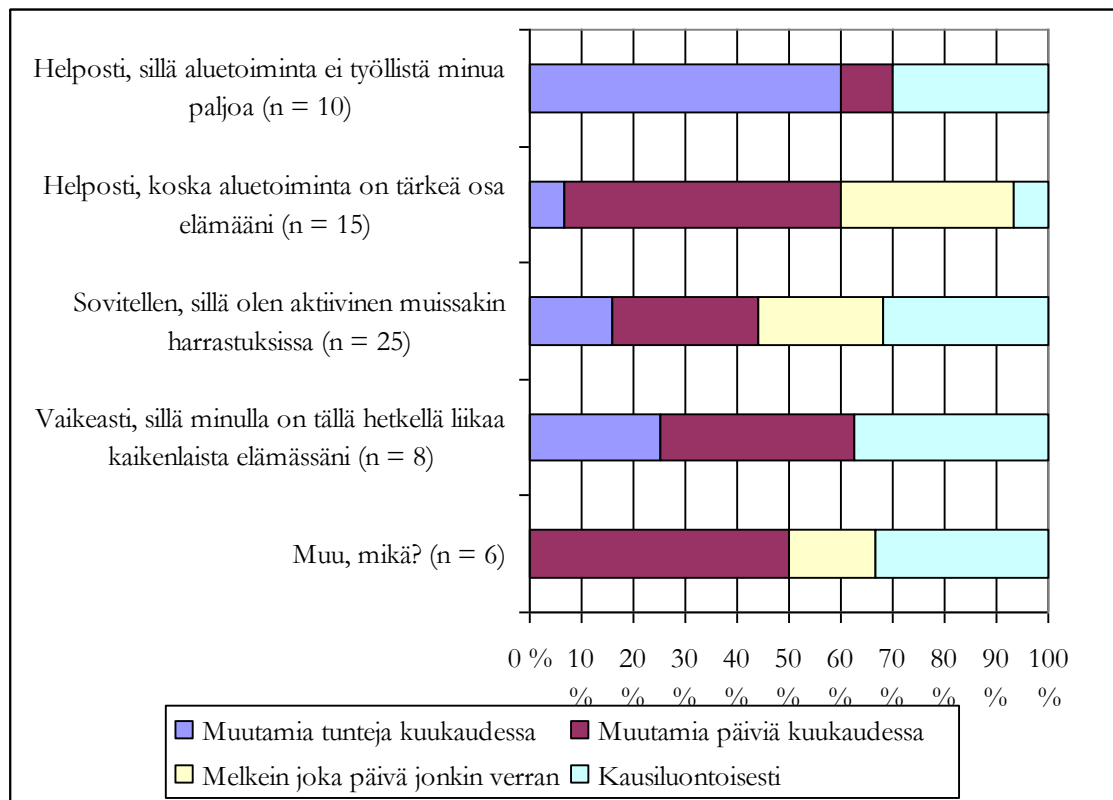
Kuvio 13. Aluetoimintaan käytetty aika (n = 64)

Melkein kaikki kyselyyn vastanneista onnistui yhdistämään aluetoiminnan muuhun elämään joko sovitellen tai helposti. Aluetoimijoista 39,1 % ilmoitti joutuvansa sovitteluun aluetoimintaa muuhun elämäänsä, sillä he olivat aktiivisia muissakin harrastuksissa. Tämä lisäksi muu, mikä -kohtaan vastanneista viisi henkilöä eli 7,8 % kaikista vastaajista kertoi joutuvansa sovitteluun aluetoimintaa muuhun elämäänsä muiden syiden takia. Helposti aluetoiminnan yhdistäminen onnistui kaikkiaan 39,1 %:lla vastaajista: aluetoiminta oli tärkeä osa elämää 23,4 %:lla vastanneista ja 15,6 %:a aluetoiminta ei työllistänyt paljoa. Ilahduttavaa on se, että kukaan ei kokenut olevansa ylityöllistetty aluetoiminnassa. (Kuvio 14.)

Kuvio 14. Vastaajien näkemys siitä, kuinka helposti aluetoiminnan pystyy yhdistämään muuhun elämään (n = 64)

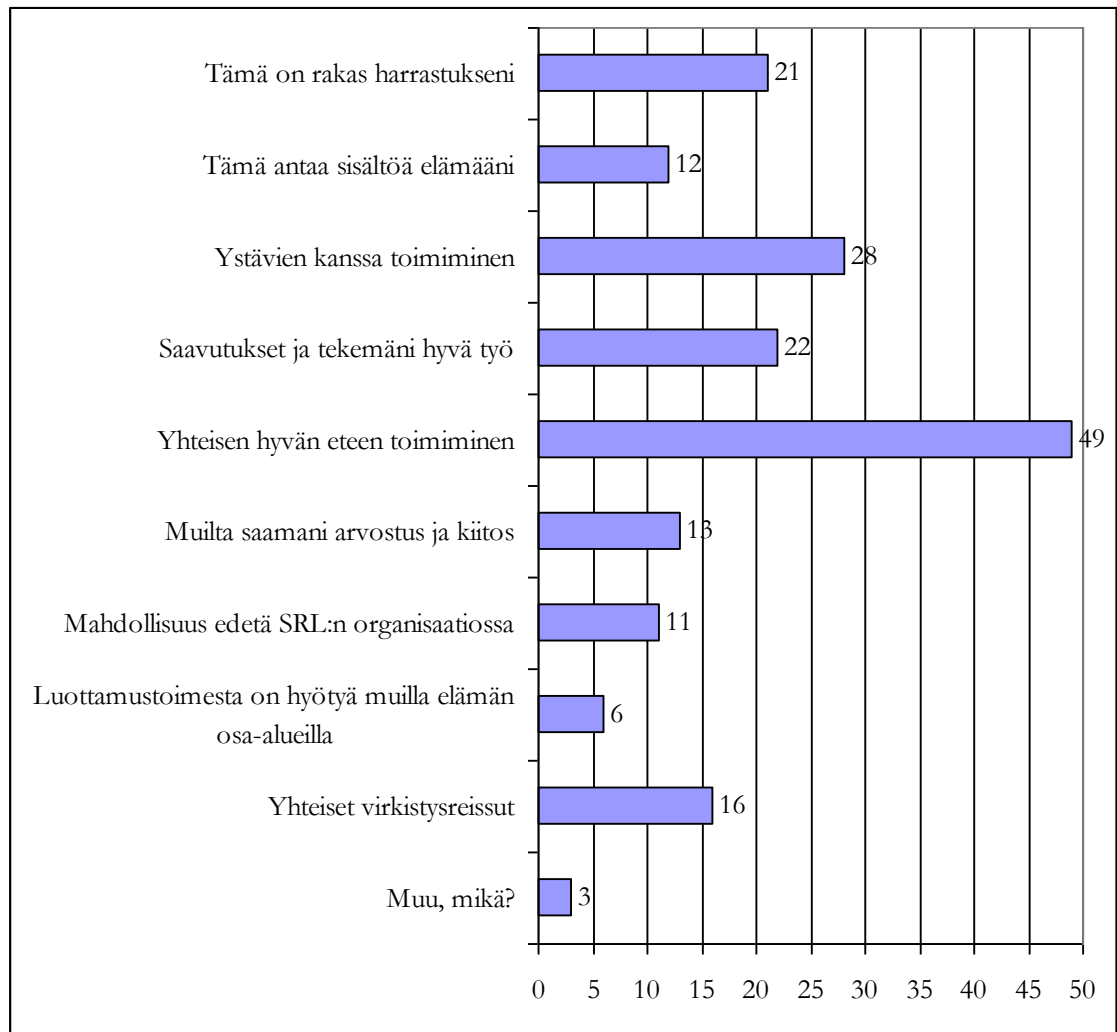
Ristiintaulukoitaessa aluetoiminnan muuhun elämään yhdistämisen onnistumista aluetoimintaan käytettyyn aikaan saatiin selville, että niistä, jotka pystyivät yhdistämään aluetoiminnan helposti muuhun elämään, koska aluetoiminta ei työllistänyt heitä paljoa 60,0 % (n = 6) käytti aikaansa muutamia tunteja kuukaudessa. Niistä vastaajista, joiden aluetoiminta oli tärkeä osa elämää ja sen vuoksi yhdistäminen oli helppoa, hieman yli puolet (53,3 %, n = 8) käytti aikaansa aluetoimintaan muutamia päiviä kuukaudessa. Sekä aluetoimintaa muuhun elämään sovitteluun joutuvat että yhdistämistä vaikeana pitävät käyttivät useimmin aikaa joko muutamia päiviä kuukaudessa tai kausiluontoisesti. (Kuvio 15.)

Kuvio 15. Kuinka helposti aluetoiminta yhdistyy muuhun elämään suhteessa aluetoimintaan käytettyyn aikaan (n = 64)

Melkein kaikki vastaajat eli 81,3 % (n = 55) tunsivat vastuunsa aluetoiminnassa riittäväksi. Loppujen vastaukset jakaantuivat tasaisesti liian suuren vastuun määrän, liian vähäisen vastuun määrän ja en osaa sanoa -kohdan välillä. Ristiintaulukoitaessa tätä kysymystä muiden kysymysten kanssa ei tullut esille tilastollisesti merkittäviä eroja. Sen sijaan kysyttäessä mitä aluetoimijat haluaisivat muuttaa omassa tehtävässään tuli useasti esille toive saada lisää vastuuta tai tehtäviä. Moni vastaajista toivoi myös lisää koulutusta, selvempää vastuun- ja työnjakoa sekä ohjeistusta työnjakoon. Lisäksi aluetoimijat toivoivat lisää yhteistyötä sekä oman alueen sisällä että muiden alueiden kanssa.

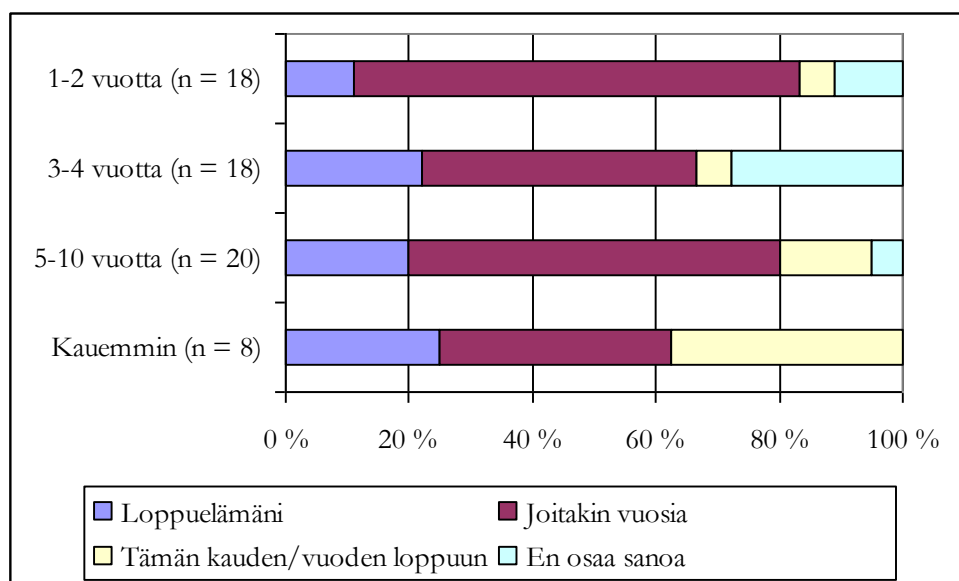
Parhaana palkintona aluetoiminnassa nähtiin erityisesti yhteisen hyvän eteen toimiminen: tämän vaihtoehdon valitsi 76,6 % kyselyyn vastanneista. Ystävien kanssa toimimista piti palkitsevana 43,8 % vastaajista ja 34,4 %:a motivoi saavutukset ja tekemänsä hyvä työ. Vastanneista 32,8 % piti palkitsevana rakkaan harrastuksen parissa toimimista ja 25,0 % yhteisiä virkistysreissuja. (Kuvio 16.)

Kuvio 16. Alueella toimimisen paras palkinto (sai valita useita vaihtoehtoja) (vastaajien n = 64)

Yli puolet kyselyyn vastanneista aluetoimijoista eli 56,3 % (n = 36) oli kiinnostunut olemaan mukana aluetoiminnassa joitakin vuosia, kun taas 18,8 % (n = 12) oli kiinnostunut olemaan mukana koko loppuelämänsä. Tämän kauden tai vuoden loppuun aikoi olla mukana 12,5 % (n = 8) vastaajista ja samansuuruinen osuus vastanneista ei osannut arvioida asiaa. Ristiintaulukoitaessa sitä, kuinka kauan vastaajat ovat olleet mukana aluetoiminnassa suhteessa siihen, kuinka kauan he aikovat olla mukana tulevaisuudessa saatiin selville, että 1-2 vuotta ja 5-10 vuotta mukana olleista selkeä enemmistö (72,2 %, n = 13 ja 60,0 %, n = 12) aikovat olla mukana aluetoiminnassa joitakin vuosia. Kolmesta neljään vuotta mukana olleista 44,4 % (n = 8) aikoi niin ikään olla mukana joitakin vuosia, mutta suhteellisen suuri osuus (27,8 %, n = 5) muihin ryhmiin verrattuna ei osannut arvioida asiaa tässä vaiheessa. Yli kymmenen vuotta mukana olleiden vastauk-

set jakaantuivat tasaisesti kaikkien muiden paitsi ”En osaa sanoa” -vaihtoehdon välille. (Kuvio 17.)

Kuvio 17. Kuinka kauan vastaajat ovat olleet mukana aluetoiminnassa suhteessa siihen, kuinka kauan he aikovat olla mukana tulevaisuudessa (n = 64)

4.2.4 Alueen hallitustyöskentely

Kyselyyn vastanneet kertoivat alueensa hallituksen kokoontuvan useimmiten 6-10 kertaa vuodessa (68,8 % vastanneista, n = 44). Aluehallitus kokoontui 1-5 kertaa vuodessa 14,1 %:ssa (n = 9) vastauksista ja samansuuruinen osuus kertoi kokoontumisen tapahtuvan 11 kertaa vuodessa tai useammin. Vastaajista 3,1 % (n = 2) ei tiennyt alueensa hallituksen kokoontumistiheyttä. Kaikista kyselyyn vastanneista 81,3 % (n = 52) oli sitä mieltä, että heidän aluehallituksensa kokoontuu riittävän usein ja 14,1 % (n = 9) kertoi aluehallituksen kokoontuvan liian harvoin. Näiden vastausten ristiintaulukoinnista selviää, että ne joiden aluehallitus kokoontui 1-5 kertaa vuodessa, pitivät useimmiten kokoontumisväliä liian harvana. Sekä 6-10 kertaa vuodessa kokoontuvat että 11 kertaa tai useammin kokoontuvat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä kokoontumismäärään. Tässä ristiintaulukoinnissa luvut ovat sen verran pieniä, että tuloksia voi pitää vain suuntaantavina. (Taulukko 4.)

Taulukko 4. Aluehallitusten kokoontumismäärä suhteessa siihen, kokoontuuko se vastaajien mielestä riittävän usein (n = 64)

	1-5 kertaa vuodessa (n = 9)		6-10 kertaa vuodessa (n = 44)		11 kertaa vuodessa tai useammin (n = 9)		En tiedä (n = 2)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Liian harvoin	6	66,7	3	6,8	0	0,0	0	0,0
Riittävän usein	3	33,3	41	93,2	8	88,9	0	0,0
Liian usein	0	0,0	0	0,0	1	11,1	0	0,0
En osaa sanoa	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0

Aluetoimijoista kaikki yhtä lukuun ottamatta eli 98,4 % kannatti alueen päätösten tekoa aluehallituksen kokouksissa. Toiseksi eniten kannatusta saanut tapa päätösten teossa oli sähköpostiviestit (51,6 %, n = 33). Lisäksi 20,3 % (n = 13) kannatti päätösten tekoa puheenjohtajan tai vastuuhenkilön toimesta.

Vastaajista 90,6 % (n = 58) koki saavansa äänensä kuuluviin aluehallituksessa. Loput 9,4 % (n = 6) olivat sitä mieltä, että he eivät saaneet ääntään tarpeeksi kuuluviin. Ne aluetoimijat, jotka eivät saaneet ääntään tarpeeksi kuuluviin olivat kaikki enintään neljä vuotta mukana olleita. Ilahduttavaa on kuitenkin se, että kukaan vastanneista ei kokenut jäävänsä täysin kuulematta. Oman äänen kuuluviin saamista pyydettiin arvioimaan myös avoimessa kysymyksessä. Vastauksissa tuotiin esille, että aluetoimijan uran alussa voi olla hankalampaa saada ääntään kuuluville. Tämä voi johtua siitä, että vasta mukaan tullut hakee vielä paikkaansa ryhmässä, eikä ehkä osaa vaatia tarpeeksi huomiota. Toisaalta myös kauemmin mukana olleet voivat olla kaavoihinsa kangistuneita tai jopa jyrätä muut mielipiteet alleen, kuten vastauksissakin todettiin. Tästä voi olla seurauksena se, että jos uusi aluetoimija ei saa haettua paikkaansa eikä muutosta tapahdu, voi hän jopa jättää toimensa kokonaan, kun ei pääse vaikuttamaan asioihin.

Aluehallitusten kokoustyöskentelyyn oltiin yleisesti ottaen aika tyytyväisiä, sillä jokaisessa arviointikohdassa suurin osa vastaajista arvioi olevansa joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä. Mielipiteet jakoutuivat tasaisesti näiden kahden kohdan välillä väittämissä ”Esityslistat toimitetaan riittävän ajoissa” (yhteensä 82,8 % vastaajista), ”Edellisen kokouksen pöytäkirjat toimitetaan riittävän nopeasti” (yhteensä 85,9 %), ”Kaikki asiat saavat kokouksissa riittävästi huomiota” (yhteensä 85,9 %) ja ”Kokoukset ovat

hyvin johdettuja ja pysyvät hyvin aikataulussa” (yhteensä 76,6 %). Yli puolet vastanneista oli täysin samaa mieltä väittämässä ”Pöytäkirjat kuvaavat hyvin kokouksen kulkua ja tehtyjä päätöksiä” (68,8 % vastaajista), ”Kokouksissa käsitellään mielestäni oikeita ja tarpeellisia asioita” (56,3 %), ”Kaikki saavat puheenvuoroja tai tilaisuuden kertoa mielipiteensä” (73,4 %) ja ”Kaikki uskaltavat kertoa mielipiteensä” (53,1 %). Jokseenkin samaa mieltä oli 53,1 % vastanneista siitä, että kokousten aiheet oli valmisteltu hyvin etukäteen. Vastauksissa ei ollut suuria eroja sen suhteen, missä roolissa vastaajat toimivat aluehallituksessa. (Taulukko 5.)

Taulukko 5. Aluehallituksen kokoustyöskentelyn arviointi (n = 64)

	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Jokseenkin samaa mieltä		Täysin samaa mieltä		En osaa sanoa	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Esityslistat toimitetaan riittävän ajoissa	1	1,6	8	12,5	23	35,9	30	46,9	2	3,1
Kokousten aiheet on valmisteltu hyvin etukäteen	2	3,1	7	10,9	34	53,1	19	29,7	2	3,1
Edellisen kokouksen pöytäkirjat toimitetaan riittävän nopeasti	2	3,1	6	9,4	28	43,8	27	42,2	1	1,6
Pöytäkirjat kuvaavat hyvin kokouksen kulkua ja tehtyjä päätöksiä	1	1,6	1	1,6	15	23,4	44	68,8	3	4,7
Kokouksissa käsitellään mielestäni oikeita ja tarpeellisia asioita	0	0,0	4	6,3	22	34,4	36	56,3	2	3,1
Kaikki asiat saavat kokouksissa riittävästi huomiota	1	1,6	4	6,3	28	43,8	27	42,2	4	6,3
Kokoukset ovat hyvin johdettuja ja pysyvät hyvin aikatauluissa	2	3,1	7	10,9	28	43,8	21	32,8	6	9,4
Kaikki saavat puheenvuoroja tai tilaisuuden kertoa mielipiteensä	0	0,0	5	7,8	8	12,5	47	73,4	4	6,3
Kaikki uskaltavat kertoa mielipiteensä	2	3,1	6	9,4	16	25,0	34	53,1	6	9,4

Vastaajat näkivät selkeästi aluetoiminnasta olevan hyötyä seuratoiminnassaan, kun heitä pyydettiin arvioimaan oman seura- ja aluetoiminnan yhdistämistä. Aluetoimijoista täysin samaa mieltä tämän väittämän kanssa oli 42,2 % ja yhtä moni oli jokseenkin samaa mieltä. Toisin päin ajateltaessa eli ”Seuratoiminnasta on hyötyä aluetoiminnassani” -kohdassa täysin samaa mieltä oli 45,3 % ja jokseenkin samaa mieltä oli 35,9 % vastaajista. Enemmän vaihtelua vastauksiin tuli, kun aluetoimijoita pyydettiin arvioimaan piti-vätkö he alue- ja seuratoiminnan erillään toisistaan: vastauksia tuli asteikon joka koh-taan ja vastausmäärien vaihteluväli oli 15,6 % - 28,1 % (”En osaa sanoa” -kohtaa lu-kuun ottamatta). Aluetoimijat olivat useimmin jokseenkin eri mieltä (48,4 %) siitä, että

seuroilta saa runsaasti palautetta aluetoimintaa koskevista asioista. Seuroilta tulevan palautteen positiivisuudesta vastaajat olivat kuitenkin useimmin jokseenkin samaa mieltä (46,9 %). (Taulukko 6.)

Taulukko 6. Seuratoiminnan ja aluetoiminnan yhdistäminen (n = 64)

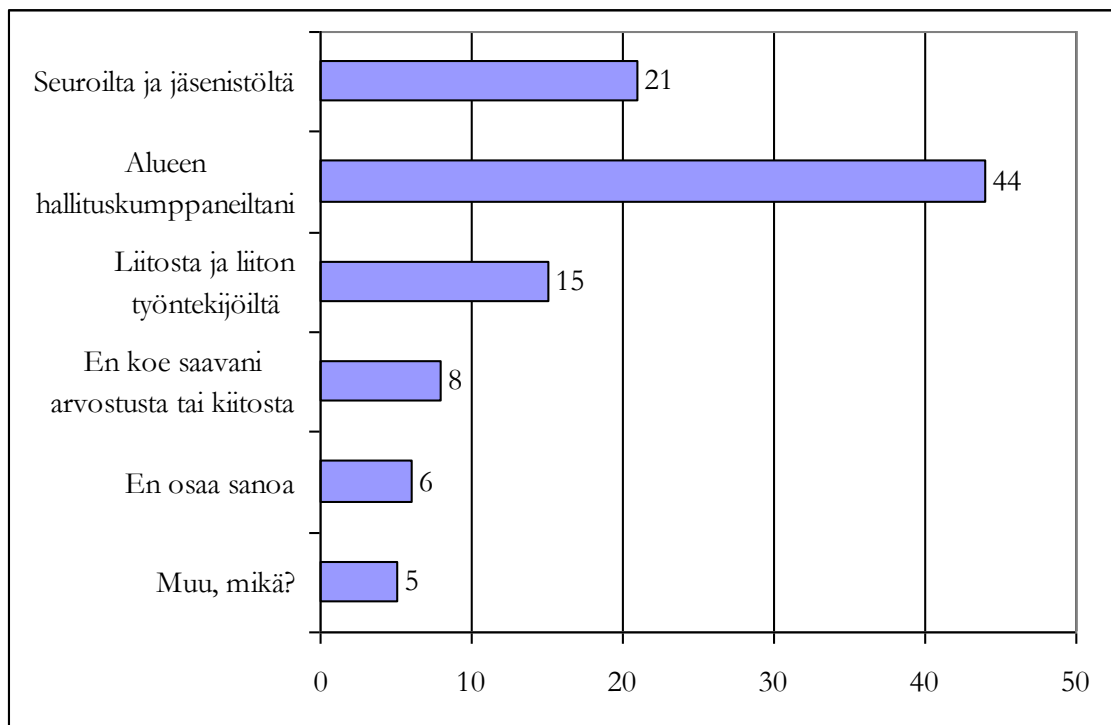
	Täysin eri mieltä		Jokseenkin eri mieltä		Jokseenkin samaa mieltä		Täysin samaa mieltä		En osaa sanoa	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Aluetoiminnasta on hyötyä seuratoiminnassani	2	3,1	2	3,1	27	42,2	27	42,2	6	9,4
Seuratoiminnasta on hyötyä aluetoiminnassani	2	3,1	4	6,3	23	35,9	29	45,3	6	9,4
Pidän alue- ja seuratoiminnan erillään toisistaan	13	20,3	18	28,1	17	26,6	10	15,6	6	9,4
Seuroilta saa runsaasti palautetta aluetoimintaa koskevista asioista	8	12,5	31	48,4	19	29,7	3	4,7	3	4,7
Seuroilta tuleva palaute aluetoiminnasta on useimmiten positiivista	4	6,3	18	28,1	30	46,9	2	3,1	10	15,6

Jääviyskysymyksiä voi aiheutua aluetoiminnassa esimerkiksi alueen edun ollessa ristiriidassa aluetoimijan oman edun tai oman seuran edun kanssa. Vastaajista 81,3 % (n = 52) ei kuitenkaan nähnyt jääviyskysymysten aiheuttavan haasteita toiminnassaan. Vastaajat saivat pohtia jääviyskysymysten aiheuttamia haasteita myös avoimessa kysymyksessä. Yli puolet (60,9 %, n = 14) tähän kysymykseen vastanneista kertoi, että käsiteltävän asian suhteen jäävi henkilö poistuu paikalta siksi aikaa, kun kyseistä asiaa käsitellään tai ainakaan hän ei osallistu päätöksentekoon, vaikka hänen mielipiteensä kuunnellaankin. Loput vastaajista kertoivat puolestaan, että jääviyskysymyksiä joko ei käsitelty mitenkään tai niitä ei ollut tullut esille heidän toimikautensa aikana.

Aluetoiminnan suunnittelun hoitaa Ratsastajainliitto ja siihen kuuluu muun muassa toimintasuunnitelmat, budjetit ja strategiat. Aluetoimijoista 75,0 % (n = 48) oli sitä mieltä, että aluetoimintaa suunnitellaan riittävästi ja 18,8 % (n = 12) ei pitänyt suunnittelua riittävänä. Loput 6,3 % (n = 4) vastaajista eivät osanneet arvioida asiaa. Aluetoiminnan suunnittelua sai arvioida myös avoimessa kysymyksessä, jossa tulikin selvästi esille toive tehdä enemmän yhteistyötä seurojen, alueen ja Ratsastajainliiton kesken sekä toiminnan suunnittelussa että muissa osa-alueissa. Lisäksi toivottiin pitkäjänteisyyttä ja selkeyttä toimintaan.

Kyselyyn vastanneet kokivat saavansa useimmin (68,8 % vastanneista) arvostusta ja kiitosta alueen hallituskumppaneiltaan. Vastaajista 32,8 % sai arvostusta ja kiitosta seuroilta ja jäsenistöltä ja 23,4 % Ratsastajainliitosta ja sen työntekijöiltä. Aluetoimijoissa oli kuitenkin 12,5 % sellaisia, jotka eivät kokeneet saavansa arvostusta tai kiitosta työstään. Näiden vastaajien joukossa oli laji-, kilpailu-, valmennus- ja nuorisovastaavia sekä rahastonhoitajia. (

Kuvio 18.)

Kuvio 18. Aluetoimijoiden saama arvostus ja kiitos (sai valita useita vaihtoehtoja) (vastaajien n = 64)

5 Pohdinta

Tutkimuksen tarkoituksena oli auttaa kehittämään Ratsastajainliiton ja alueiden välistä toimintaa selvittämällä vapaaehtoisina työskentelevien aluetoimijoiden tyytyväisyyttä aluetoimintaan sekä heidän ja Ratsastajainliiton välisen yhteistyön sujuvuutta. Tutkimuksen kysely lähetettiin kaikille 118 Ratsastajainliiton aluejaostojen hallitusten jäsenille sekä aluehallitusten ulkopuolisille vastuuhenkilöille. Vastauksia kyselyyn saatiin 64 henkilöltä, joten vastausprosentiksi tuli 54,2 %, joka on riittävän suuri määrä antaakseen luotettavia tuloksia koko perusjoukosta.

5.1 Yhteenveto tuloksista

Tutkimuksen pääongelmana oli ”Miten vapaaehtoisina työskentelevät aluetoimijat suhtautuvat tehtäväänsä ja miten heidän ja Ratsastajainliiton välistä yhteistyötä voisi kehittää?”. Pääongelman ratkaisussa apuna oli viisi alaongelmaa, jotka olivat ”Minkälaisena aluetoimijat kokevat tehtävänsä?”, ”Mitkä asiat ovat tärkeitä aluetoimijoille?”, ”Miten Ratsastajainliiton tulisi tukea aluetoimijoita?”, ”Miten Ratsastajainliiton ja aluetoimijoiden välinen yhteistyö sujuu?” ja ”Miten aluetoimijat jaksavat tässä toimessa?”.

Tutkimuksen validiteetti kertoo, kuinka hyvin tutkimukseen valittu mittausmenetelmä mittaa sitä tutkimuskohteena olevaa asiaa, mitä tutkimuksessa on tarkoitus mitata (Tilastokeskus b). Tutkimuksen reliabiliteetti kertoo puolestaan siitä, miten luotettavasti tutkimukseen valittu mittari mittaa tutkimuskohteena olevaa asiaa. Reliabiliteettiin liittyy myös toistettavuus, joka kertoo siitä, että tutkimus on tehty sovitun mukaisesti ja esimerkiksi toistomittaukset tuovat samat tulokset kuin tutkimuksessakin. (Tilastokeskus c.) Tutkimusta voi pitää validina, sillä kyselyn tuloksista saatu tieto vastaa hyvin tutkimuksen asettamiin kysymyksiin. Tulosten luotettavuus on suhteellisen hyvä, vaikkakin ristiintaulukoinneissa lukumäärät menivät toisinaan niin pieniksi, että niistä ei voi tehdä tilastollisesti merkittäviä johtopäätöksiä. Tämä on huomioitu tulosten esittelyn yhteydessä.

5.1.1 Minkälaisena aluetoimijat kokevat tehtävänsä?

Aluetoimijat näkivät alueen tehtävänä erityisesti sekä lajin alueellinen kehittäminen ja edustaminen, Ratsastajainliiton alueellinen edustaminen että alueen seurojen edustaminen Ratsastajainliitossa. Näiden lisäksi hieman yli puolet vastanneista oli sitä mieltä, että alueen tehtävänä on Ratsastajainliiton toimintasuunnitelman toteuttaminen alueella ja saman verran vastaajia näki alueen tehtävänä toiminnan järjestämisen itsenäisesti.

Suurin osa vastaajista koki olevansa kaikkien alueensa seurojen edustaja alueella. Kuitenkin neljäsosa vastasi toimivansa oman seuransa edustajana alueella. Nämä näkemykset ovat toisaalta vastakkaisia, mutta ne voi nähdä myös toisiaan tukevinä – ei pelkääntään toisiaan poissulkevinä, sillä niistä aluetoimijoista, jotka vastasivat olevansa oman seuransa edustajia alueella, hieman yli puolet vastasi olevansa myös kaikkien alueensa seurojen edustajia ja loput heistä ilmoittivat olevansa vain oman seuransa edustajia alueella. Melkein puolet kaikista vastaajista koki toimivansa alueella Ratsastajainliiton edustajana ja saman verran vastanneista näki olevansa jonkin ratsastuksen lajin tai toiminnon edustaja alueella.

Omaa toimenkuvaansa piti selkeänä neljä viidesosaa kyselyyn vastanneista. Osalla vastaajista toimenkuva oli työn alla eli muuttumassa tai he pitivät toimenkuvaansa epäselvänä. Vastauksista selvisi lisäksi, että mitä pidempään henkilö on ollut aluetoimijana, sitä selkeämpänä hän toimenkuvansa näkee. Alussa voikin mennä jonkin aikaa ennen kuin oma toimenkuva muotoutuu selväksi ja siihen pääsee sisään paremmin. Lisäksi myöhemminkin toimenkuva ja vastualueet voivat muuttua, joten oma paikka ja tehtävät on haettava uudelleen. Uusiin tehtäviin tulevia henkilöitä voisikin auttaa laatimalla perusohjeistusta eri tehtävistä. Tietenkin eri alueilla voi olla eri käytäntöjä, mutta aluekohtaisista eroista tiedottaminen voisi jäädä enemmänkin alueiden itsensä hoidettavaksi. Yhteinen perusrunko voisi sisältää vaikkapa perusohjeet ja -käytännöt vastuualueista ja yhteyshenkilöt eri asioissa sekä Ratsastajainliitossa, omalla alueella että muilla alueillakin. Uudelle ja miksei kauemminkin mukana olleelle aluetoimijalle voisi olla hyödyllistä pystyä ottamaan yhteyttä myös muiden alueiden vastaavassa toimessa työskentelevään henkilöön uusia ideoita saadakseen ja vastaavasti myös jakaakseen. Ohjeistus tulisi olla saatavilla mahdollisimman helposti mielellään monessa paikassa, esimerkiksi sähkö-

köisenä versiona Ratsastajainliiton internetsivuilla ja sähköpostiviestinä uusille toimijoille sekä tilattavissa olevana paperisena versiona.

5.1.2 Mitkä asiat ovat tärkeitä aluetoimijoille?

Aluetoimijoiden tärkeimmät ja yleisimmät mukana olon syyt olivat halu kehittää alueen toimintaa ja halu olla mukana kehittämässä lajia. Nämä syyt voidaankin lukea Kontiainen ja Skytän (2010, 49-50) esittelemään sitoutumisen laajimpaan näkökulmaan, joka laajentaa tarkastelua yritystä suurempiin kokonaisuuksiin, kuten aatemaailmaan ja ideologiaan. Tässä tapauksessa tämä näkökulma on oletettavasti toiminut myös sitoutumisen käynnistäjänä.

Kyselyyn vastanneiden aluetoimijoiden kiinnostuksen kohteet aluetoiminnassa painottuivat selvimmin kilpailu- ja valmennustoimintaan sekä hevosen hyvinvointiin. Lisäksi aluetoimijat olivat usein kiinnostuneita koulutustoiminnasta, tapahtumien järjestämisestä sekä seuratoiminnasta. Kun kyse on kuitenkin vapaaehtoistoiminnasta, on yllättävää, että ainoastaan neljäsosa valitsi kiinnostuksen kohteekseen vapaaehtoistoiminnan. Osa vastaajista oli toki alun perin suostuteltu mukaan, mutta se ei vielä selitä asiaa kokonaan. Ehkä vastaajat ovat ajatelleet, että kun he ovat jo mukana, niin he eivät ole kiinnostuneet enemmästä. Tai ehkä kyseinen kohta kysymyksessä on ollut heidän mielestään niin itsestään selvä, että he ovat pitäneet sen valitsemista turhana.

5.1.3 Miten Ratsastajainliiton tulisi tukea aluetoimijoita?

Vapaaehtoisena työskentelemistä helpottaa riittävän tuen ja tiedon saaminen. Positiivista onkin, että yhdeksän kymmenestä aluetoimijasta koki saavansa riittävästi tukea ja tietoa toimintaansa jos ei muuten, niin ainakin kysymällä asiasta. Vaikka vastaajien joukossa ei ollut montaa suoranaisesti tyytymätöntä, tuen ja tiedon saatavuuteen kannattaa silti panostaa enemmän. Ei kannata tyytyä siihen, että suurin osa on tyytyväisiä vaan olisi hyvä pyrkiä siihen, että kaikki saavat varmasti tarvitsemansa tiedot olipa sitten kyse Ratsastajainliiton tai aluehallitusten kokousten asioista. Kuten Kaplan ja Norton (2009, 171, 173) toteavat, viestin perille menemiseksi sekä ymmärtämiseksi tarvitaan useita viestintäkanavia, minkä lisäksi pitää varmistaa, että oikea tieto annetaan oikeaan aikaan ja että viesti on olennainen kohdeyleisölleen.

Aluetoimijat kaipasivat Ratsastajainliitolta erityisesti perehdytystä uusille toimijoille. Tämän lisäksi kaivattiin ajankohtaista tietoa ja täsmäkoulutusta omasta vastuualueesta, vuosittaista koulutusviikonloppua, tukea aluetoiminnan suunnitteluun sekä kirjallista materiaalia. Lisää tietoa aluetoimijat halusivat selkeimmin seuraavan vuoden suunnitelmista, Ratsastajainliiton ajankohtaisista projekteista ja muiden alueiden toiminnasta.

Kysyttäessä mitä aluetoimijat haluaisivat muuttaa omassa tehtävässään tuli useasti esille toive saada lisää vastuuta tai tehtäviä. Moni vastaajista toivoi myös lisää koulutusta, selvempää vastuun- ja työnjakoa sekä ohjeistusta työnjakoon. Osaamisen kehittäminen on yksi niistä apuvälineistä, joilla voidaan pitää yllä tai parantaa henkilöiden motivaatiota ja myös sitouttaa henkilöä paremmin toimintaan. Lisäksi aluetoimijat toivoivat lisää yhteistyötä sekä oman alueen sisällä että muiden alueiden kanssa.

5.1.4 Miten Ratsastajainliiton ja aluetoimijoiden välinen yhteistyö sujuu?

Aluetoimijat arvioivat aluesihteerien ja Ratsastajainliiton toimiston palveluita seuraavissa arviointikohteissa: helppo tavoitettavuus, helppo lähestyttävyyys, asiantunteva palvelu sekä riittävän avun ja tuen saaminen. Aluesihteerit saivat joka arviointikohdassa hyvät tulokset, sillä täysin samaa mieltä väitteiden kanssa oli keskimäärin 70,0 % vastaajista ja jokseenkin samaa mieltä oli keskimäärin viidesosa vastanneista. Ratsastajainliiton toimiston palvelujen arvioinneissa oli puolestaan enemmän vaihtelua. Aluesihteerit saivat lisäksi paljon hyvää palautetta joko omasta asiantuntevuudestaan tai ainakin siitä, että he ovat ohjanneet kyselijät oikeaan osoitteeseen tai ottaneet selvää asioista, joista heillä itsellään ei ole ollut tarkempaa tietoa. Heitä pidettiin myös hyvänä linkkinä Ratsastajainliiton ja alueen välillä. Ratsastajainliiton toimisto koettiin puolestaan etäisemmäksi ja vaikka se saikin jonkin verran kiitosta samoista asioista kuin aluesihteerit, sai se myös negatiivista palautetta näistä asioista. Ratsastajainliiton toimiston saamat hieman huommat arvosanat voivatkin johtua osaltaan siitä, että Ratsastajainliiton toimintaa ei hahmoteta kovin tarkasti. Tällöin voi helposti käydä niin, että kun ei tiedä miltä taholta kysyä eri asioista, ottaa yhteyttä ensin väärään henkilöön.

Ratsastajainliitto hoitaa aluetoiminnan suunnittelun ja siihen kuuluu muun muassa toimintasuunnitelmat, budjetit ja strategiat. Aluetoimijoista kolme neljäsosaa oli sitä mieltä, että aluetoimintaa suunnitellaan riittävästi ja viidesosa ei pitänyt suunnittelua riittävänä. Aluetoiminnan suunnittelua sai arvioida myös avoimessa kysymyksessä, jossa tulikin selvästi esille toive tehdä enemmän yhteistyötä seurojen, alueen ja Ratsastajainliiton kesken sekä toiminnan suunnittelussa että muissa osa-alueissa. Lisäksi toivottiin pitkäjänteisyyttä ja selkeyttä toimintaan.

5.1.5 Miten aluetoimijat jaksavat tässä toimessa?

Aluetoimijoiden jaksamiseen vapaaehtoistyössään liittyy läheisesti se, kuinka paljon aikaa he käyttävät aluetoimintaan, miten helposti he pystyvät yhdistämään aluetoiminnan muuhun elämäänsä ja millainen vastuun määrä on. Kyselyyn vastanneet aluetoimijat käyttivät aikaa aluetoimintaansa vaihtelevasti: aikaa käytettiin muutamasta tunnista kuu-kaudessa melkein jokaiseen päivään kuukaudessa ja lisäksi osa toimi kausiluontoisesti. Aluetoiminnan yhdistäminen muuhun elämään onnistui kuitenkin melkein kaikilta vastaajilta joko sovitellen tai helposti. Vastuun määrää pidettiin yleisesti ottaen riittävänä, vaikkakin muutamia eriäviä mielipiteitä tuli esille liian suuresta tai liian pienestä vastuun määrästä. Osaltaan näistä tuloksista voi päätellä sen, että kun asian kokee tarpeeksi tärkeäksi, niin sille löydetään kyllä aikaa, vaikka se ei aina helppoa olisikaan. Toisaalta, jos aluetoiminnan yhdistäminen muuhun elämään koetaan liian vaikeaksi, niin jossain vaiheessa on priorisoitava asiat uudelleen.

Jaksamiseen vaikuttaa myös se, että kokee tulevansa kuulluksi toiminnassaan. Yhdeksän kymmenestä vastaajasta kokikin saavansa äänensä kuuluviin aluehallituksessa. Ne aluetoimijat, jotka eivät saaneet ääntään tarpeeksi kuuluviin olivat kaikki enintään neljä vuotta mukana olleita. Aluetoimijoiden vastauksissa tuotiinkin esille, että aluetoimijan uran alussa voi olla hankalampaa saada ääntään kuuluville. Tämä voi johtua siitä, että vasta mukaan tullut hakee vielä paikkaansa ryhmässä, eikä ehkä osaa vaatia tarpeeksi huomiota. Toisaalta myös kauemmin mukana olleet voivat olla kaavoihinsa kangistuneita tai jopa jyrätä muut mielipiteet alleen, kuten vastauksissakin todettiin. Tästä voi olla seurauksena se, että jos uusi aluetoimija ei saa haettua paikkaansa eikä muutosta

tapahdu, voi hän motivaatiotason laskiessa jättää toimensa kokonaan, kun ei pääse vaikuttamaan asioihin.

Palkitseva toiminta sekä arvostuksen ja kiitoksen saaminen auttavat myös omalta osaltaan jaksamiseen. Vaikka erilaiset ihmiset kokevat erilaiset asiat palkitsevina, yhteistä suurelle osalle kyselyyn vastanneista oli se, että he näkivät yhteisen hyvän eteen toimimisen parhaana palkintona aluetoiminnassa. Palkitsevana pidettiin usein myös ystävien kanssa toimimista, saavutuksia ja tekemäänsä hyvää työtä sekä rakkaan harrastuksen parissa toimimista. Yli puolet aluetoimijoista koki saavansa arvostusta ja kiitosta alueen hallituskumppaneiltaan ja osa heistä koki saavansa arvostusta ja kiitosta myös seuroilta ja jäsenistöltä sekä Ratsastajainliitosta ja sen työntekijöiltä. Aluetoimijoissa oli kuitenkin myös sellaisia, jotka eivät kokeneet saavansa arvostusta tai kiitosta työstään ja pidemmän päälle tämä voi johtaa innostuksen laskuun, mikä heikentää motivaatiota olla mukana aluetoiminnassa.

Jaksamisesta kertoo myös se, miten aluetoimijat aikovat olla mukana tässä vapaaehtoistoiminnassa tulevaisuudessakin. Yli puolet vastanneista aikoi olla mukana aluetoiminnassa joitakin vuosia ja viidesosa oli kiinnostunut olemaan mukana koko loppuelämänsä. Toisaalta kymmenesosa vastaajista aikoi olla mukana vain kuluvan kauden tai vuoden loppuun. Syitä aluetoiminnasta luopumiseen ei tässä kyselyssä kysytty, mutta syitä voisivat olla esimerkiksi elämäntilanteiden muutokset, huonot henkilökemiat omassa toimeen liittyvässä tehtävässä tai tunne siitä, ettei hänen työtään arvosteta tai hän ei pääse vaikuttamaan asioihin.

Suomen Ratsastajainliitto ry:n aluejaostojen hallitusten jäsenet ja hallitusten ulkopuoliset vastuuhenkilöt olivat siis pääsääntöisesti tyytyväisiä vapaaehtoistyöhönsä. Ehkä tämän tutkimuksen toisinaan yllättävänkin positiiviset tulokset selittyvät osaksi sillä, että aluetoimijat ovat pystyneet muokkaamaan tehtävänsä (tai vaihtamaan sitä) määrällisesti ja laadullisesti niin, että se ei ole liian raskasta. Toisaalta liian raskaaksi tehtävän kokeneet ovat voineet ottaa asiassa niin sanotun aikalisän ja jättäneet aluetoiminnan ainakin joksikin aikaa parempaa hetkeä odottamaan. Tämä voisi selittää kyselyyn vastanneiden suhteellisen pientä negatiivisten mielipiteiden määrää.

5.2 Oppiminen opinnäytetyöprosessin aikana

Opinnäytetyöprosessin aikana olen oppinut tekemään ja muotoilemaan toimivaksi internetissä julkaistavan sähköisen kyselylomakkeen. Jos jotain pitäisi tehdä toisin, vähentäisin varmaankin toisista kysymyksistä vastausvaihtoehtoja ja lisäisin toisiin.

Lähteet

Hersey, P., Blanchard, K. & Johnson, D. 1996. Management of Organizational Behavior. 7. painos. Prentice-Hall, Inc. New Jersey.

Kaplan, R. & Norton, D. 2009. Strategiaverkko. Talentum Media Oy. Helsinki.

Kontiainen, J. & Skyttä, A. 2010. Esimiehen mielityö. Innotiimi Oy. Vantaa.

Suomen Ratsastajainliitto a. Suomen Ratsastajainliitto ry. Luettavissa:
<http://www.ratsastus.fi/srl>. Luettu: 10.9.2012.

Suomen Ratsastajainliitto b. Suomen Ratsastajainliiton organisaatio. Luettavissa:
<http://www.ratsastus.fi/srl/organisaatio>. Luettu: 10.9.2012.

Suomen Ratsastajainliitto c. Suomi ratsailla: Tietoa ja tilastoja. Luettavissa:
http://www.ratsastus.fi/ratsastustietoa/tilastotietoa_ratsastuksesta. Luettu: 10.9.2012.

Suomen Ratsastajainliitto d. Ratsastuksen kilpailutoiminta. Luettavissa:
<http://www.ratsastus.fi/kilpailut>. Luettu: 10.9.2012.

Suomen Ratsastajainliitto e. Aluetoiminta. Luettavissa: <http://www.ratsastus.fi/alueet>.
Luettu: 10.9.2012.

Tilastokeskus a. 1.4 Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus. Luettavissa:
<http://www.stat.fi/tup/verkkokoulu/data/tt/01/04/index.html>. Luettu: 5.11.2012.

Tilastokeskus b. Validiteetti. Luettavissa:
<http://www.stat.fi/meta/kas/validiteetti.html>. Luettu: 5.11.2012.

Tilastokeskus c. Reliabiliteetti. Luettavissa:
<http://www.stat.fi/meta/kas/reliabiliteetti.html>. Luettu: 5.11.2012.

Liitteet

Liite 1. Saatekirje Suomen Ratsastajainliitto ry:n kyselyyn

Suomen Ratsastajainliitto ry:n kysely aluejaostoille

Hyvä aluejaoston edustaja,

vietämme parhaillaan Ratsastajainliiton vapaaehtoisuuden teemavuotta. Teemavuoden kunniaksi olemme laatineet aluejaostoille kyselyn, jonka avulla kartoitamme aluetoimijoiden mielteitä mm. alueiden tehtävästä sekä liiton ja aluejaostojen välisen yhteistyön sujuvuudesta. Kysely lähetetään kaikille aluehallitusten jäsenille sekä hallitusten ulkopuolisille vastuuhenkilöille, esimerkiksi lajivastaaville.

Pyydämme sinua osallistumaan kyselyyn. Osallistumisesi on tärkeää, sillä kyselyn avulla olet mukana kehittämässä liiton ja alueiden välistä toimintaa sekä hyvää hallintotapaa.

Kysely on **avoinna 31.7.2012 saakka**. Vastaamiseen kuluu aikaa noin 15 minuuttia. Pääset vastaamaan kyselyyn vain kerran, joten teethän kyselyn kerralla loppuun saakka. Vastauksesi käsitellään nimettöminä ja ehdottoman luottamuksellisina.

Kysely on tehty yhteistyössä HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelija Heli Ritolan kanssa. Heli analysoi kyselyn tulokset ja tekee opinnäytetyönsä kyselyn pohjalta.

Kyselyyn pääset tästä linkistä:

<https://www.webropolsurveys.com/S/D463D5497F114EF0.par>

Kiitos yhteistyöstäsi!

Aurinkoista kesää toivottavat,

Ratsastajainliiton seurapalvelutiimistä Nina, Emmi, Kaisa ja Sanna sekä Heli Ritola

Liite 2. Suomen Ratsastajainliitto ry:n kysely aluejaostoille

Perustiedot

1. Ikä*

- Alle 18
- 18-30
- 31 tai vanhempi

2. Sukupuoli*

- Nainen
- Mies

3. Mikä on roolisi aluehallituksessa?*

- Puheenjohtaja
- Varsinainen jäsen
- Varajäsen
- Hallituksen ulkopuolinen

4. Mikä on vastuualueesi aluetoiminnassa (voit valita useampia vaihtoehtoja)?*

- Puheenjohtaja
- Varapuheenjohtaja
- Sihteeri
- Lajivastaava
- Valmennusvastaava
- Kilpailuvastaava
- Rahastonhoitaja
- Seura- ja/tai harrastevastaava
- Nuorisovastaava
- Tiedottaja
- Koulutusvastaava
- Minulla ei ole vastuualuetta
- Muu, mikä?

5. Kuinka kauan olet ollut mukana aluetoiminnassa (puheenjohtajana, hallituksen jäsenenä, varajäsenenä tai hallituksen ulkopuolisena vastaavana)?*

- 1-2 vuotta
- 3-4 vuotta
- 5-10 vuotta
- Kauemmin

Liiton ja alueen toiminta

6. Miksi olet mukana aluetoiminnassa (voit valita useampia vaihtoehtoja)?*
- Minut suostuteltiin mukaan
 - Haluan olla osa liiton organisaatiota
 - Haluan olla mukana ratsastuksen järjestötoiminnassa
 - Haluan olla mukana kehittämässä lajia
 - Haluan kehittää alueen toimintaa
 - Olen kiinnostunut luottamustehtävistä
 - Haluan edetä vapaaehtoisen urapolulla
 - Muu, mikä?
7. Kuinka hyvin tunsit liiton toimintaa ennen luottamustehtävääsi?*
- Tunsin hyvin
 - Tunsin jonkin verran
 - Tutustuin hiukan etukäteen
 - En lainkaan
 - En osaa sanoa
8. Kuinka hyvin tunsit alueen toimintaa ennen luottamustehtävääsi?*
- Tunsin hyvin
 - Tunsin jonkin verran
 - Tutustuin hiukan etukäteen
 - En lainkaan
 - En osaa sanoa
9. Kuinka hyvin tunnet liiton toimintaa tällä hetkellä?*
- Tunnen liiton toiminnan hyvin
 - Tunnen liiton jonkin/joitakin osa-alueita hyvin
 - Tunnen liiton toiminnan yleisellä tasolla
 - En tunne liiton toimintaa
10. Kuinka hyvin tunnet alueen toimintaa tällä hetkellä?*
- Tunnen alueen toiminnan hyvin
 - Tunnen alueen jonkin/joitakin osa-alueita hyvin
 - Tunnen alueen toiminnan yleisellä tasolla
 - En tunne aluetoimintaa
11. Mikä on mielestäsi alueen tehtävä (voit valita useampia vaihtoehtoja)? *
- Edustaa alueen seuroja Ratsastajainliitossa
 - Edustaa Ratsastajainliittoa alueellisesti
 - Toteuttaa alueella Ratsastajainliiton toimintasuunnitelmaa
 - Järjestää itsenäisesti toimintaa alueella
 - Kehittää ja edustaa lajia alueellisesti
 - En ole ajatellut asiaa
 - Muu, mikä?

12. Millaisena näet roolisi aluetoimijana (voit valita useampia vaihtoehtoja)?*
- Olen oman seurani edustaja alueella
 - Olen kaikkien alueeni seurojen edustaja alueella
 - Olen liiton edustaja alueella
 - Olen jonkin ratsastuksen lajin/toiminnon edustaja alueella
 - En ole ajatellut asiaa
 - Muu, mikä?
13. Mitkä ovat omat kiinnostuksen kohteesi aluetoimijana (voit valita useampia vaihtoehtoja)?*
- Seuratoiminta
 - Kuntoliikunta
 - Nuorisotoiminta
 - Valmennustoiminta
 - Kilpailutoiminta
 - Huippu-urheilu
 - Koulutustoiminta
 - Tapahtumien järjestäminen
 - Tallitoiminta
 - Hevosen hyvinvointi
 - Edunvalvonta (esim. kuntayhteistyö ja olosuhteet)
 - Viestintä
 - Hallinto
 - Talous
 - Vapaaehtoistoiminta
 - Erityisryhmät
 - Oma ratsastuksen lajini
 - Muu, mikä?
14. Onko oma toimenkuvasi alueella *
- Selkeä
 - Epäselvä
 - Työn alla
 - En osaa sanoa
15. Koetko saavasi riittävästi tukea/tietoa vapaaehtoistyöhösi aluetoiminnassa?*
- Kyllä
 - En
 - Kysymällä saan tietoa
 - Tietoa tulee liikaa
 - En osaa sanoa
16. Minkälaista tukea kaipaisit Ratsastajainliitolta (voit valita enintään kolme vaihtoehtoa)?*
- Pehdytystä uusille toimijoille
 - Ajankohtaista tietoa vastuualueestani
 - Täsmäkoulutuksia vastuualueestani
 - Materiaalia (esim. aluetoimijan abc)
 - Säännöllistä tiedotusta (esim. aluekirje)

- Vuosittaista koulutusviikonloppua, esim. aluepäivien yhteydessä
- Tukea aluetoiminnan suunnitteluun
- Olen tyytyväinen nykytilanteeseen
- En osaa sanoa
- Muu, mikä?

17. Mistä asioista haluaisit saada lisää tietoa (voit valita enintään kolme vaihtoehtoa)?*

- Liiton vuosittaiset teemat
- Liiton ajankohtaiset projektit
- Seuraavan vuoden suunnitelmat
- Organisaatiouudistus
- Liiton hallitus
- Hyvä hallintotapa
- Henkilökuntatilanne
- Henkilökunnan toimenkuvat
- Talous
- Strategiatyö
- Yhdistystoiminta
- Muiden alueiden toiminta
- Seurakehittäminen
- Kilpailuiden järjestäminen ja kilpailusäännöt
- Lajikomiteat
- Valiokunnat ja muut työryhmät
- HUJO ja MJJ
- Muu, mikä?

18. Arvioi aluesihteerien ja liiton toimiston palveluja *

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Aluesihteerit ovat helposti tavoitettavissa *					
Aluesihteerit ovat helposti lähestyttäviä ihmisiä *					
Aluesihtereiltä saa asiantuntevaa palvelua *					
Aluesihtereiltä saa tarpeeksi apua ja tukea *					
Liiton toimisto on helposti tavoitettavissa *					
Liiton toimistossa on helposti lähestyttäviä ihmisiä *					
Liiton toimistosta saa asiantuntevaa palvelua *					
Liiton toimistosta saa tarpeeksi apua ja tukea *					

19. Arvioi aluesihteerien ja liiton toimiston palveluja: vapaa sana

Toimiminen alueella

20. Kuinka paljon aikaa käytät aluetoimintaan kuukaudessa?*
- Muutamia tunteja
 - Muutamia päiviä
 - Melkein joka päivä jonkin verran
 - Kausiluontoisesti (esim. muutama aktiivinen viikko vuodessa)
 - En yhtään
 - En osaa sanoa
 - Muu, mikä?
21. Kuinka helposti pystyt yhdistämään aluetoiminnan muuhun elämääsi?*
- Helposti, sillä aluetoiminta ei työllistä minua paljoa
 - Helposti, koska aluetoiminta on tärkeä osa elämääni
 - Sovitellen, sillä olen aktiivinen muissakin harrastuksissa
 - Vaikeasti, sillä olen ylityöllistetty aluetoiminnassa tällä hetkellä
 - Vaikeasti, sillä minulla on tällä hetkellä liikaa kaikenlaista elämässäni
 - Muu, mikä?
22. Koetko vastuusi aluetoiminnassa *
- Riittäväksi
 - Liian suureksi
 - Liian vähäiseksi
 - En osaa sanoa
 - Kommentoi lyhyesti
23. Mitä haluaisit muuttaa omassa tehtävässäsi?
24. Mikä on paras palkinto toimimisesta alueella (voit valita useampia vaihtoehtoja)?*
- Tämä on rakas harrastukseni
 - Tämä antaa sisältöä elämääni
 - Ystävien kanssa toimiminen
 - Saavutukset ja tekemäni hyvä työ
 - Yhteisen hyvän eteen toimiminen
 - Muilta saamani arvostus ja kiitos
 - Mahdollisuus edetä SRL:n organisaatiossa
 - Luottamustoimesta on hyötyä muilla elämän osa-alueilla (esim. meriitti CV:ssä)
 - Yhteiset virkistysreissut
 - Muu, mikä?
25. Oletko kiinnostunut olemaan mukana aluetoiminnassa tulevaisuudessa?*
- Loppuelämäni
 - Joitakin vuosia
 - Tämän kauden/vuoden loppuun
 - En osaa sanoa

Alueen hallitustyöskentely

26. Kuinka usein oman alueesi hallitus kokoontuu?*

- 1-5 kertaa vuodessa
- 6-10 kertaa vuodessa
- 11 kertaa vuodessa tai useammin
- En tiedä

27. Kokoontuuko oman alueesi hallitus mielestäsi *

- Liian harvoin
- Riittävän usein
- Liian usein
- En osaa sanoa

28. Miten mielestäsi päätökset alueella pitäisi tehdä (voit valita useampia vaihtoehtoja)?*

- Hallituksen kokouksissa
- Sähköpostitse
- Puheenjohtajan/vastuuhenkilön toimesta
- Muulla tavalla, miten?

29. Koetko saavasi oman äänesi kuuluviin aluehallituksessa?*

- Kyllä
- En tarpeeksi
- En ollenkaan
- En osaa sanoa

30. Koetko saavasi oman äänesi kuuluviin aluehallituksessa: vapaa sana

31. Arvioi kokoustyöskentelyä käytännössä *

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Esityslistat toimitetaan riittävän ajoissa *					
Kokousten aiheet on valmisteltu hyvin etukäteen *					
Edellisen kokouksen pöytäkirjat toimitetaan riittävän nopeasti *					
Pöytäkirjat kuvaavat hyvin kokouksen kulkua ja tehtyjä päätöksiä *					
Kokouksissa käsitellään mielestäni oikeita ja tarpeellisia asioita *					
Kaikki asiat saavat kokouksissa riittävästi huomiota *					
Kokoukset ovat hyvin johdettuja ja pysyvät hyvin aikatauluissa *					
Kaikki saavat puheenvuoroja tai tilaisuuden kertoa mielipiteensä *					
Kaikki uskaltavat kertoa mielipiteensä *					

32. Arvioi oman seuratoiminnan ja aluetoiminnan yhdistämistä *

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Aluetoiminnasta on hyötyä seuratoiminnassani *					
Seuratoiminnasta on hyötyä aluetoiminnassani *					
Pidän alue- ja seuratoiminnan erillään toisistaan *					
Seuroilta saa runsaasti palautetta aluetoimintaa koskevista asioista *					
Seuroilta tuleva palaute aluetoiminnasta on useimmiten positiivista *					

33. Aiheuttavatko jääviyskysymykset haasteita? (esim. alueen etu vs. oma etu/oman seuran etu)?*
- Kyllä
 - Ei
 - En osaa sanoa
34. Miten jääviyskysymyksiä käsitellään oman alueesi hallituksessa?
35. Suunnitellaanko aluetoimintaa riittävästi (toimintasuunnitelmat, budjetit, strategiat)?*
- Kyllä
 - Ei
 - En osaa sanoa
36. Mitä kaipaisit aluetoiminnan suunnitteluun?
37. Koen saavani arvostusta ja kiitosta (voit valita useampia vaihtoehtoja) *
- Seuroilta ja jäsenistöltä
 - Alueen hallituskumppaneiltani
 - Liitosta ja liiton työntekijöiltä
 - En koe saavani arvostusta tai kiitosta
 - En osaa sanoa
 - Muu, mikä?
38. Haluaisitko tuoda esille jotain muuta mieleesi tullutta aluetoimintaan tai liiton toimintaan liittyvää asiaa (mitä unohdimme kysyä)?